Lodzer Tageblat № 180 | Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem | פרייז 15 גראשען

לאָדזשער טאַגעבלאַט

היינט 6 זייטען.

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47 | מיטוואָך, א' מנחם אב תרצ"ב | 8, sirpnia 1932 | 25-טער יאָהרגאַנג

היטלעריסטישער טעראר איז גאנץ דייטשלאנד

מען ווארפט האנד-גראנאטען איז פריוואטע וואוינונגען פון פארטייאישע געגנער. — ווילען ארויסרופען אין דייטשלאנד א תהו ובהו כדי אדורכצופיהרען אפוטש

בערלין, 2. אויגוסט. (סב.) פון גאנץ דייטשלאנד מעלדט מען מיט וועגען ווייטערדיגע טעראר־אקטען. אין מאלבורג האבען אנפאלער ארייגעשאסען אין פענסטער פון פאליציי־אינספעקטאר רודעל און דערנאך געווארפען פלעשער מיט זויער־שטאף און גאזען. אן אינהאליכער אטענטאט איז אויך געפיהרט געווארען אויף דער וואוינונג פון ארטיגען ארכיטעקט.

ווייטער איז מען באפאלען דעם לייטער פון די פראפ. פעראיינען, ראטמ. ראהן. אומבעקאנטע האבען איבערגעשניטען די טעלעפאן־דראט, וואס פערבינדט די פאסט מיט דער רייכסווער. פאר דעם האבען זיי ארויסגעריסען די פאנאטאווע אין א שכנות'דיגער שטאט. אין ארטעלסבערג האט מען אויכגע־ האט די שויבען און א רייהע יודישע געשעפטען. אויסער די אטענטאטען אין פרייסען, זענען פארגעקומען פערשידענע אטענטאטען אין שלעזיען. אין ליגניץ האט מען געווארפען א גראנאט אויף'ן „פאלקס־הויז". אין גאלדבערג האט מען געשאסען אויף'ן לאנדראט, א סאציאל־דעמאקראט. אין מאנהיים האט מען געשאסען אין דער סאציאליסטישער צייטונג „מאנהיימער־צייטונג".

אין נירנבערג איז פארגעקומען א שיסעריי צווישען סאציאליסטען און פאליציי. ס'זענען דא מעהרערע פערוואונדעטע. אין זאנגענבערג איז מען באפאלען א פאליציאנט, וועלכער האט אפגעגעבען דריי שאסען, דערהרג'עט 2 מענשען.

ווייטערדיגע טעראר אקטען פון היטלעריסטען געגען יודען

בערלין, 2. אויגוסט. (יטא) דער היטלעריסטישער טעראר אין קעניגסבערג און אין דער פראווינץ שטארקט זיך. א גאנצע רייהע אנגעזעהענע יודישע סוחרים האבען ווידער בעקומען דראהונגס־בריף. אין קרייצבורג האבען היטלעריסטען געווארפען האנד־גראנאטען אויף'ן יוד טויבער און אין דער וואוינונג פון שלמה עפשטיין, אנמאכענדיג גרויסע היזקות.

קלארא צעטקין וועט עפענען דעם רייכסטאג

בערלין, 2. אויגוסט. לויט דער טראדיציע ווערט דער רייכסטאג געעפענט דורך דעם עלטסטען דעפוטאט. דאס מאל איז עס די 75־יעהריגע קאמוניסטקע קלארא צעטקין.

—:§:—

פאר א רעקאנסטרוקציע אין קאבינעט

פינאנץ־מיניסטער און האנדעלס־מיניסטער זאלען דימיסיאנירען

סיים-דירעקטאר זאדאש ווערט ווארש. וואיעוואדא

ווארשא, 2. אויגוסט. (טעלעגראניש) היינט צוליב אנהויב חודש איז אין סיים געווען א לעבהאפטע בעוועגונג. די בעזונדערע סיים־קלובען האבען אויסגענוצט די געלעגענהייט, וואס עס זענען זיך צוזאמענגעקומען פיל דעפוטאטען אפצונעמען די דיעטעס און האבען אפגעהאלטען בעראטונגען.

א זיצונג האט אפגעהאלטען דער ענדעקישער סיים־קלוב. דער פרעזעס פון קלוב, פראפ. ריבארסקי, האט רעפערירט וועגען דער אינערליכער ווירטשאפטליכער און אינטערנאציאנאלער לאגע. קיין שום בעשלוסען זענען נישט אנגענומען געווארען.

עס האט זיך אויך בעראטען דער קלוב פון די באדעקעס. א רעפעראט האט געהאלטען קארפאנטי, וועלכער האט בעריהרט די וויכטיגסטע פראבלעמען פון דער אויסערליכער פאליטיק, בעזונדערס דעם ערשט־געשלאסענעם נישט־אנגריף־פאקט מיט סאוויעט־רוסלאנד און די בעציהונגען צו דייטשלאנד. אין דער דיסקוסיע האבען זיך געלאזט הערען שטימען פון זארג, אז די איצטיגע לאגע אין דער וועלט־פאליטיק איז אזעלכע, אז פוילען איז אין דער וועלט איזאלירט. קיין בעשלוסען זענען אויך דא נישט אנגענומען געווארען.

אין די סאנאציע־קרייזען רעדט מען ווי וועגען שוין א זיכערער זאך, אז אין די נאהענטסטע טעג וועלען פארקומען ענדערונגען אין דער רעגירונג. אזוי גיט מען אן, ווען אראפ אין דימיסיע דער איצטיגער יוסטיץ־מיניסטער מיכאלאווסקי און זיין ארט זאל פארנעמען דער איצטיגער פינאנץ־מיניסטער יאן פילסודסקי, וועלכער איז זיינער צייט געווען ריכטער אין ווילנא. ווער עס וועט פארנעמען דעם אמט פון פינאנץ־מיניסטער גיט די ידיעה נישט אן. ווייטער זאל אפטרעטען דער איצטיגער האנדעלס־מיניסטער, גענ. זאזשיצקי. ער וועט פערטרעטען ווערען דורכ'ן וויצע־ארבייטס־מיניסטער ראזנאווסקי, נאך דעם ווי דער ארבייטס־דעפארטאמענט וועט פעראייניגט ווערען מיט'ן האנדעלס־מיניסטעריום. ראזנאווסקי איז געווען רעגירונגס־קאמיסאר פון לאדזשער קראנקען־קאסע.

ווייטער גיט מען אן, אז דער איצטיגער רעגירונגס־קאמיסאר אויף ווארשא, וואיעוואדא יאראשעוויטש, וועלכער איז נעכטען ארויסגעפאהרען אויף אורלויב, וועט זיך שוין מעהר נישט אומקעהרען אויף'ן דאזיגען ארט. וואיעוואדא יאראשעוויטש וועט בעקומען אן אנדערען הויכען אמט אין דער מלוכה־אדמיניסטראציע. אלס ווארשאווער רעגירונגס־קאמיסאר זאל נאמינירט ווערען דער איצטיגער דירעקטאר פון סיים־קאנצעלאריע דזשאראש.

שרעקליכער אויפרייס פון אבענזין לאגער

אגאנץ הויז פליהט איז דער לופט

6 טויטע 21 פערוואונדעטע

קרעמעניץ, 2. אויגוסט. (סב.) אין כוועטי קריז (סאוואקיען) האט א געוויסער געוועלב־אייגענטימער פעראורזאכט אן אויפרייס ביים אנגפילען בענזין אין קעלער. דער אויפרייס איז געווען אזוי שטארק, אז דאס גאנצע הויז איז צושפרינגען געווארען אויף א שטח פון 10 מעטער זענען מענשען פערהאונדעט געווארען פון שטוקער מויער, וואס זענען געפלויגען אין דער לופטען. פונ'ם אויפרייס איז ענטשטאנען א שריפה, וואס האט זיך אויסגעברייטערט אויף ווייטערדיגע הייזער. בעת דער רעטונגס־אקציע איז פארגעקומען א צווייטער אויפרייס פון בענזין־רעזערוואר, וועגען וועלכע דער אייגענטימער האט פערגעסען מיטצוטיילען די פייער־לעשער. אין דער קאטאסטראפע זענען אומגעקומען 6 מענשען, 9 זענען שווער פערוואונדעט געווארען און 12 — לייכט.

רעוויזיאניסטען וועלען שטיצען די ציוניסטישע עקזעקוטיווע

די חלוקי דעות צווישען די רעוויזיאניסטען און עקזעקוטיווע פערשווינדען ערקלערט רעוויזיאניסטען-פיהרער ליכטהיים א"ד דער סעסיע פון אקציאנס-קאמיטעט

לאנדאן, 2. אויגוסט. (יטא) היינט האט זיך אנגעהויבען די גענעראל־דעבאטע איבער'ן פאליטישען בעריכט פון דער עקזעקוטיווע אויף דער סעסיע פון אקציאנס־קאמיטעט. עס האט אויך גענומען א ווארט לעא מאצקין, וועלכע' פלעגט זיך ביז איצט נישט בעטייליגען אין דער דעבאטע.

אנ'אלגעמיינע צופרידענהייט האט ארויסגערופען די האלטונג פון די רעוויזיאניסטען, וואס איז געקומען צום אויסדרוק אין דער רעדע פון רושארד ליכטהיים. דער רעדנער האט פעסטגעשטעלט, אז עס פערקלענערן זיך די דיפערענצען צווישען דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע און די רעוויזיאניסטען. מען האלט דעריבער, אז עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז די עקזעקוטיווע זאל אינטערשטיצט ווערען פון די רעוויזיאניסטען.

די דעבאטע איז געפיהרט געווארען איבער די דריי וויכטיגסטע הויפט־פונקטען: 1) די בעציהונג פו' דער ציוניסטישער ארגאניזאציע צום איצטיגען הויך־קאמיסאר סיר וואוקאפ, 2) די שטעלונג צום פרענטש־בעריכט, 3) וואַ־ די באוואַרעט.

איבער דער אלגעמיינער לאגע פון ציוניזם וועט רעפערירען פרעז. נחום סאקאלאוו. וועגען פרענטש־בעריכט וועט רעדען פראפ. בראדעצקי.

פערברייטערן די קאלאניזאציע-ארבייטן פערגרעסערן די איינוואנדערונג קיין א"י

פאדערט א"י-ארבייטער-פארטיי פון ציונ. אקציאנס-קאמיטעט

לאנדאן, (יט"א) ווי יט"א. ווערט געוואהר זענען די ארבייטער־פארשטעהער דעלעגירט געווארען צו דער סעסיע פון ציוניסטישען אקציאנס־קאמיטעט מיט פאלגענדע אינסטרוקציעס פון דער א"י־ארבייטער־פארטיי.

די קאאליציאנס־עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע וואס איז געשאפען געווארען אויף דעם לעצטען קאנגרעס דארף אונגעשטערט פארזעצען איהר ארבייט, עס איז נויטיג אנצוהויבען אין דער נאהענסטער צייט אונטערהאנדלונגען מיט דער מאנדאט־מאכט, כדי צו דערגרייכען א קלארע פערשטענדיגונג און בעשטימען קאנקרעטע פלענער פון אימיגראציע און קאלאניזאציע אויף די נאהנטסטע 4-5 יאהר וואס זאלען דערנעהנטערען דעם ציוניזם צו דער פערווירקליכונג פון זיינע קאלאניזאציע־שטרעבונגען. פאר די דאזיגע פערהאנדלונגען איז נויטיג אויסצונוצען אלע איינפלוסרייכע און וואגיגע קרעפטען פון ציוניזם.

אנערקענענדיג די וויכטיגקייט פון אלזייטיגער יודישער איניציאטיוו, פריוואטער אדער געזעלשאפטליכער, פאר'ן אויפבוי פון ארץ־ישראל האלט די יודישע ארבייטער־פארטיי אין ארץ־ישראל אז איינער פון די וויכטיגסטע פליכטען פון אקציאנס־קאמיטעט איז צוריקצושטעלען די וויכטיגע פאזיציע פון קרן־היסוד און קרן־קימת אין דער ציוניסטישער ארבייט.

די יודישע ארבייטער־פארטיי האלט דעם איצטיגען מצב פון דער יודישער אגענץ פאר נישט נארמאל און נעגעטיוו צו די שטרעבונגען ביי איהר גרינדונג. עס איז די אויפגאבע פון אקציאנס־קאמיטעט אנצונעהמען די נויטיגע שריט כדי די יודישע אגענץ זאל ארגאניזירט ווערען אויף א ברייטער פאלקס־באזע און זאל פערוואנדעלט ווערען אין אן ארגאן, וואס ארגאניזירט דאס פאלק פארן ארץ־ישראל־אויפבוי.

—:§:—

אכטונג בעקער-מייסטער אין לאדז

מיט'ן הסכם פון ביידע צדדים מאכען מיר בעקאנט אלע לאדזשער יודישע בעקער־מייסטער, אז עס איז געקומען צו א פערשטענדיגונג, און מיר רופען

א פערזאמלונג

אויף מאנטאג ד. 8 שעפיצן 7 א ווייגער אוונד אין לאקאל פון בעקער־צעך.

מיט אכטונג

די פעראייניגטע שלום-קאמיסיע

לעאן קראקויער

כתריאל רובין, אהרן פודלאווסקי, הערצקע פייבושאק

אייזיק יאקובאוויטש, בנימין הענעכאוויטש, חיים צוים

Dr. med. A. Uryson

אינערליכע קראנקהייטען

11=טער ליסטאפאד 20 — טעלעפאן 215-85

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 6—ביז 8.

Dr. Wołkowyski

צעגעלניאנא 4 — טעלעפאן 216,90

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר הויט ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוועכע. אלע־ארט אנאליזע עלעקטראטעראפיע. בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראלן

נעמט אן פון 9—2, און פון 5—9 אוונד.

בעזונדער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. Med. J. LIND

GINEKOLOG-AKUSZER

Łódź, ul. 6-go Sierpnia 28, Telefon 247-34.

Przyjmuje od 10—12 i od 4—7

Sanatorjum „PALACE"

פאר דערוואקסענע און קינדער

אין כעלמי (הינטער לאדז)

נעמט אן ליידענדע אויף אלערליי קראנקהייטען און רעקאנוואלעסצענטן. אויפזיכט פון דאקטוירים ספעציאליסטען. ערצטליכע הילף, הייל־בעדער, טראסען צו זון־לופט־בעדער, ווערענדעס פאר לעזשאקעס, הייל־גימנאסטיק און עסען. כעניס־שפיל און אנדערע פערוויילונגען. לויפענד וואסער אין די צימערן. שיינע געגענד אין סאסנאווע וואלד — אידעעלע אברוה־בעדינגונגען. —

Dyrektor Dr. Rakowski

Dr. med. M. Heller

ספעציאליסט פאר הויט־ און ווענערישע־קראנקהייטען און מענער־שוועכע

האט זיך איבערגעצויגען אויף

טראוגוטא 8 טעל 179-89

נעמט אן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אוונד

פאר פרויען פון 4—5 נאכמ.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פריי זען

רעשטען

ביי **Szczęśliwy**

נאוואמיעסקא 5 פראנט 2. שטאק

ווארנונג!

געעהרטע קונדען! אזוי ווי איהר קומט אויף נאוואמיעסקא 5 ווערט איהר פערפיהרט פון אנדערע סוחרים, וואס זיי זאגען, אז זיי הייסען שטשענשליווי זייט דעריבער אויפמערקזאם און געדענקט די אדרעס פראנט 2 שטאק וואו איהר בעקומט ביליגער סאמאשאוווער און אנדערע סחורות. די בעסטע קוואן ליטעטען, די נייעסטע און מאדערנסטע מוסטער.

אויך אנציגער און פאלטענס מיט 30% ביליגער

קומט און איבערציייגט אייך!

מיט אכטונג: SZCZĘŚLIWY

Nowomiejska 5 front II piętro

היינט קומט פאר א אפצייכנונגס-טאג לטובת דעם „אינטערנאט פאר יודישע קינדער און פערמע אין העלענובעק"

יודען! ערפילט אייער פליכט לגבי דער אינסטיטוציע!

אידיסגעבראכן מלחמה צווישן באליוויע און פאראגוויי

ערשטע שלאכטע'.—באליווישע מיליטער פערנומען א פאראגווייאישען פארט.—פעלקער-בונד פערמיטעלט.

אין ביידע לענדער שוין אדורכגעפיהרט מאביליזאציעס

גענף. (ספ.) אין סעקרעטאריאט פון פעלקער-בונד איז פארגעקומען א קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון די פאר־שטעהער פון באליוויען און פאראגוויי. דער סעקרעטאר פון פעלקער-בונד האט זיך בעמיהט צו ווירקען אויף צדדים, אז זיי זאלען אפשטעלען די מלחמה און איבערגעבען דעם ענין צו אַן אינטערנאציאנאלען ארביטראזש.

ניו-יארק. (ספ.) דער פארלא־מענט פון באליוויען האט בעשלאסען צו ערקלערען א מאבליזאציע פון דער אר־מעע און צו פערגרעסערן די ארמעע פון 2.400 אויף 20 טויזענד זעלנער.

מאנטאג פריה איז פארגעקומען די ערשטע שלאכט מיט דער פאראגווייער ארמעע. דאס באליווישע מיליטער האט פערנומען דעם פארט פעשא-מאראס. די באליווישע ארמעע אונטער דער אנפיה־רונג פון גענ. פאנסעקא מארשירט אין דער ריכטונג פון סאלארא.

ניו-יארק. (ספ.) דער פארלא־מענט פון פאראגוואי האט בעשטעטיגט דעם דעקרעט פון פרעזידענט, וואס פער־אָרדענט אַן אַלגעמיינע מאָבּיליזאציע.

לאנאן. (ספ.) דער קאנפליקט צווי־שען באליוויען און פאראגוואי האט נאכ'ן פערנעמען דעם פארט באשטעראן אנגענומען אַן אויסערגעוועהנליך שארפע פארם. אין דער הויפט-שטאט פון פא־ראגוואי איז ערקלערט געווארען בעלא־גערונגס-צושטאנד. אין באליוויען האט די ידיעה ווענען פערנעמען דעם פארט באטשעראן ארויסגערופען אן אויסער־געוועהנליכע פרייד. אין אלע שטעט פון באליוויען קומען פאר דעמאנסטראציעס.

דער בעוואוסטער מיליאנער באטינא, דער קעניג פון צין, האט געשאנקען דער באליווישער ארמעע 15 עראפלאנען און א פאר צעהנדליג מיליאן פראנק.

גענעראל מאא

די יאפאנער טיילען מיט אז „ייצר גרויסער גענגע, דער כינעזישער גע־נעראל מאא. איז געפאלען אין א שלאכט אבער די כינעזער בזהויפטען, אז גענעראל מאא לעבט.

—שר—

געשטארבען גל"ח זייפעל

זיין שטעלפערטרעטער זיך שוין בעטייליגט אין דער נעכטיגער פארלאמענט זיצונג

ווין. (ספ.) היינט איז געשטארבען אין עלטער פון 56 יאהר דער פּולמאַ־ליגער עסטרייכישער קאנצלער גלח זיי־פעל. דער פערשטארבענער איז געווען דער פיהרער פון דער קריסטליך-סאציא־לער פראקציע און עסטרייכישען פאר־לאמענט. לעצטענס האט זייפעל זיך צו־ריקגעצויגען פון פאליטישער ארבייט צוליב זיין שלעכטען געזונט-צושטאנד.

כאראקטעריסטיש, אז שוין אויף דער היינטיגער זיצונג פון פארלאמענט האט זיך בעטייליגט דער פערטרעטער פון גלח סייפעל'ס רעפּיטאַטען-מאנדאט, וועלכער האט געשטימט געגען אומצו־טרויענס-וואטום פאר דער רעגירונג און א דאנק זיין שטימע האט דער פארשלאג בעקומען 81 געגען 81 שטימען און איז אזוי ארום אבגעפאלען.

גארגולאוו'ס פראצעס פארן העכסטען-געריכט אין פראנקרייך

פאריז, 2. אויגוסט. (ספ.) גארגו־לאוו'ס פראצעס וועט פארקומען פאר'ן העכסטען געריכט צווישען 27. און 29. ר.ח.

200 מענשען דערטרונקען

בעת א קאטאסטראפע מיט א פראם

באמבע, 2. אויגוסט. (ספ.) עס איז אונטערגעגאנגען א פראם, וואס האט געפיהרט 216 מענשען. בלויז 31 מענ־שען זענען געראטעוועט געווארען. די איבריגע זענען דערטרונקען געווארען.

קעניג האקאן

דער קעניג פון נארוועגיע, האאקאן דער 7-טער פייערט היינט דעם 3-טען אויגוסט זיין 60-טען געבורטס-טאג.

איבערצוגעבען
א שטוב מיט א קוך
ביליג דירה-געלד. צו ערפאהרען:
בזשעזשינער 57א ביי פ. בירענשטאק.

נארוועגישע שול-שיף אין צאפאן

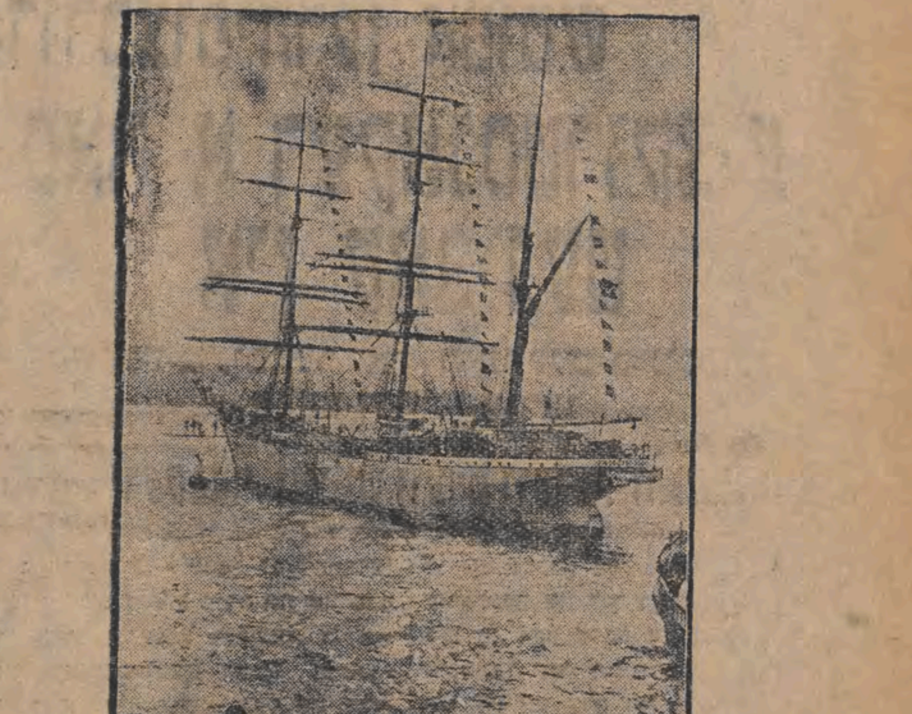

קיין צאפאט איז געקומען אויף ארפריינדשאפטס-בעזוך די נארוועגישע זעגעל-שול שיף „שטאטסראנד לעמקוהל", וואס איז לויט איהר קאנסטרוקציע ענדליך צו דער לעצטענס אונטערגעגאנגענער דייטשע שול-שיף „ניאבע".

צווייטער נצחון פון פוילען

אויף דער צעהנטער אלימפיאדע

פרל. וואלאשעוויטש שלאגט דעם אלימפ-רעקארד אויף 100 מעטער

אין צווייטען טאג פון די לייכט-אט־לעטישע קאמפען אויף דער אלימפיאדע האט זיך אויסגעצייכנט די פוילישע לויפערין פרל. וואלאשעוויטש, וועלכע האט פערנומען דאס ערשטע ארט אין פארלויף אויף 100 מעטער אין דער צייט 11.9 סעקונדען, וועלכער איז א נייער אלימפ-רעקארד אויף דעם שטח.

פרל. וואלאשעוויטש האט געהאט די בעסטע צייט, אין דעריבער נישט קיין צווייפעל דאס זי וועט אין פינאל פער־נעמען דאס ערשטע ארט און וועט דער־צילען דעם צווייטען גאלדענעם מעדאל פאר פוילען.

אין פינאל אויף 100 מעטער פאס מענער האט געזיגט דער נעגער טאלאן (אמעריקא) אין א רעקארד צייט 10.3 סעק. דאס צווייטע ארט האט פערנומען דער אמעריקאנער מעטקאל. דאס דריטע יאנאש, (דייטשלאנד).

אין 400 מעטער-לויף מיט שטערונ־גען האט דאס ערשטע ארט פערנומען קיסדאל (אירלאנד) אין א פענאמענאלער צייט 51.5 סעק. דער זיגער פון די פריהערדיגע אלימפיאדע לארד בורלי האט פערנומען דאס 4 ארט.

דער פאלאק פלאטשיק האט אין הויך־שפרונג פערנומען דאס זיבעטע ארט מיט 1,90 מעטער

קוסאטשינסקי קראנק

אין דעם זונטאגדיגען זיגרייכען לויף אויף 10 קילאמעטער האט קוסאטשינס־קי זיך סערוואונדעט די פיס. ס'איז דע־ריבער א צווייפעל, צו ער וועט קענען אנטייל נעמען אין לויף אויף 5 קילאמ. און 1500 מעטער.

דער געווינער פון ערשטען גאלדע־נעם מעדאל אויף דער אלימפיאדע

אין ערשטען טאג פון די אלימפיאדע שפילען זענען פארגעקומען פערמעס־טונגען אין הויבען שווערע געוויכטער. דער זיגער לואי האסטין (פראנצויז) האט נאך דעם שווערען שטיקעל ארבייט גענומען אויף ביידע הענד זיינע ... פילטערס.

ווי אזוי קעסטענבערג האט „געמאכט" וואהלען

רעקורס געגען די לעצטע וואהלען צו דער יודישער קהלה אין ראדאם

ראדאם. (יטא) די טעג איז דעם ראדאמער קרייז-סטאראסטא איבערגע־געבען געווארען דער רעקורס געגען די קהלה-וואהלען פון 17. יולי. ה.י. דער רעקורס שטיצט זיך אויף די פאלגענדע אויספיהרען:

די וואהלען צום ראט פון דער יודי־שער קהלה-פערוואלטונג אין ראדאם זע־נען פארגעקומען ביי אונגעוועהנליכע פערלעצונגען פון וואהל-רעגולאמין און קאנען בשום אופן נישט בעשטעטיגט ווערען צוליב פאלגענדע טעמים:

די צוגרייטונגען און פיהרונג פון די וואהלען זענען געלעגען אין די הענד פון דער דערצייט נישט-בערופענער קהלה-פערוואלטונג, וואס אמטירט נישט דורך וואהלען, נאר דורך א נאמינאציע. געגען דער דאזיגער קהלה-פערוואלטונג איז ארייגעטראגען געווארען אנ'אנקלאגע אין העכסטען אדמיניסטראטיווען טרי־בונאל און די דאזיגע אנקלאגע וועט אין קורצען בעטראכט ווערען. היות די פער־וואלטונג געפינט זיך אין צושטאנד פון אנ'אנגעקלאגטען, האט אויך די דורך איהר געשאפענע קאמיסיע אויף דורכ־צופיהרען די וואהלען צום קהלה-ראט אין ראדאם נישט געהאט קיין רעכטליכע יסודות. די וואהל-קאמיסיע איז בע־שטאנען אויסשליסליך פון פערזאנען פון ה' קעסטענבערג'ס גרופע.

אין דער וועהלער-רשימה האט גע־פעהלט א גאנצע רייהע וועהלער, לאנג־יעריגע איינוואוינער פון ראדאם. דאגע־גי זענען אין דער רשימה געווען אַרבי־געטראגען פערשטארבענע, ארויסגעפאה־רענע און אנדערע נישט-בערעכטיגטע צו שטימען, וועלכע האבען אפילו גע־שטימט" אין טאג פון די וואהלען.

אין וואהל-טאג האבען די קאמיסיע מיטגלידער דערלאזען א גאנצע רייהע אי־בערטרעטונגען פון רעגולאמין. (דא ווערט געבראכט א רייהע בעווייזען פון פיהרען אגיטאציע אין די וואהל-לאקא־לען און נישט דערלאזען צום שטימען).

טראץ דעם רעגולאמין האט מען נישט ערלויבט די פערטרויאונגס-מענער פון ליסטעס 7, 8, און 13 דורכצוקוקען די קאנדידאטען-ליסטעס און איינשטימונגס ערקלערונגען. די אונטערגעשריבענע אויפ'ן רעקורס האבען זיך דערוואוסט, אז איינציגע קאנדידאטען פון די ליסטעס האבען נישט געגעבען די דורכ'ן רעגולא־מין פארגעזעהענע איינשטימונגס-רעק־לאראציעס. מחמת דעם האבען די דא־זיגע קאנדידאטען-ליסטעס געדארפט אנ־ערקענט ווערען אלס אונגילטיגע. און מען האט אויף זיי נישט געטארט שטימען. אויב עס זענען בייגעלייגט געווארען איינשטימונגס-ערקלערונגען פון די דער־מאנטע עטליכע קאנדידאטען, זענען זיי געוויזען געפעלשטע.

די ענטשיידענדסטע ווירקונג אויפ'ן וואהל-רעזולטאט און מאנדאטען-פער־טיילונג האבען געהאט די מיסברויכען, וואס זענען אויסגעפיהרט געווארען אין דער נאכט פון 17. אויפ'ן 18. יולי ה.י. דורך דער וואהל-קאמיסיע בעת'ן עצם אקט פון צעהלען די שטימען. צום צעה־לען די שטימען האט מען נישט צוגעלאָ־זען אפילו די מיטגלידער, וואס זענען דורך דער וואהל-קאמיסיע גופא קאאפ־טירט געווארען. נאכ'ן דערוויטערן די פאר דער קאמיסיע אונגעוואונשענע פער־זאנען, איז מען צוגעטרעטען צעהלען די שטימען. דא מוזען מיר נאטירען אנ'־אונבעשרייבליכען פאקט פון מאנגעל פון אויפזיכט מצד דעם וואיעוואדישען דעלעגאט וועלכער אלס פערלאזט דאס לאקאל פון דער קאמיסיע אויף עטליכע שעה בעת דעם ענטשיידענדסטען מא־מענט פון וואהל-אקט, נעמליך, בעת'ן פעסטשטעלען די וואהל-רעזולטאטען.

די מיטגלידער פון דער וואהל-קאמי־סיע און אנדערע אנהענגער פון ה' קעסטענבערג'ס גרופע האבען געשעפט מוט צו זייער האנדלונג פון דער אפעצי־נינסטיגער בעציהונג צו זיי מצד דער לאקאלער מאכט.

עס איז גענוג צו נאטירען פאלגענדע פאקטען:

1) די אויפפאדערונג פון פאליציי-קאָ־מענדאנט צו די וועהלער אין סקארישעווע אז זיי זאלען שטימען אויף די ליסטעס פון ה' קעסטענבערג.

2) דאס פונאנדערטרייבען וואהל-צעטע־לען לטובת די קאנדידאטען פון ה' קעס־טענבערג דורך דעם פאליציי-פונקציא־נער, וואס האט אין טאג פון די וואהלען געהאט דינסט פאר דעם לאקאל פון דער וואהל-קאמיסיע אין מאגיסטראט.

3) דאס ארעסטירען ערב און אין טאג פון די וואהלען 4 אנהענגער פון אונזע־רע ליסטעס, בעת פון נעגנערישען צד האט מען קיינעם נישט פערהאלטען, נישט קוקענדיג דערויף, וואס פון יענעם צד האט מען אויפגעריסען מיטינגען און בעגאנגען טעראר-אקטען.

און די דאזיגע בערוגונגען, מחמת דאס אנקלאגען די פערוואלטונג פון דער ראדאמער קהלה צום העכסטען אדמי־ניסטראטיווען טריבונאל, מחמת דעם פארטייאישען צוזאמענשטעל פון דער וואהל-קאמיסיע, מחמת דער פערנאכלע־סיגונג פון די וואהל-רעגולאמין-פאר־שריפטען און מחמת דעם פעסטגעשטעל־טען פעהלען און מאכינאציעס מיט וואהל-צעטלען, בעטען מיר העפליכסט דעם ה' ראדאמער סטאראסטא:

א) סקאסירען די וואהלען, וואס זענען פארגעקומען דעם 17. יולי ה.י.

ב) פעראָרדנען דורכצופיהרען נייע וואהלען אונטער דער לייטונג פון א וואהל-קאמיסיע, וואס זאל רעפרעזענטי־רען אלע גרופירונגען און

ג) אפשטעלען דאס איבערנעמען די פונקציעס דורך די נייע ארגאנען, וואס זענען געוועהלט געווארען דעם 17. יולי ה.י. ביז דער צייט, וואס דער דאזיגער רעקורס וועט בעטראכט ווערען.

—ס—

יודיש טעאטער „פילהארמאניע"
פערבאנד טרופע פון א.א.פ. אין פוילן. אָנפירונג א. בעזמאן.
אלע זענען ענטציקט! שטורמישער ערפאלג!
גאסטשפילען פון דער גלענצענדע סובּרעטין-שוישפ.
מרים קאראלאווא
פרייזען פון 50 גר. ביז 2 זל.
היינט מיטוואך 9 אווענד
2 פארשטעלונגען פאר 1 בילעט 2
1) **„אהן א מאמע"**
אין 3 אקטען פון זאלאטארעווסקי, רעזשי מ. קאמבאראוו
2) **„דאס לעצטע דאס בעסטע"** גראנדיעזער קאנצערט
מיט אנטייל פון קאראלאווא-קאמבאראוו, א. טעפנער און דער גאנצער אנסאמבל פון פילהארמאניע.
מארגען דאנערשטאג ווערט נישט געשפילט.
פרייטאג איינמאל פערלענג פון די פערעהרער פון מרים קאראלאווא און ה' קאמבאראוו נאך 1 מאל **„שולמית"** גאלדפאדענס היסטארישע אפערעטע פרייזען פון 50 גר. ביז 1.60

פון זאפארט איבערצוגעבען
א גרויס צימער
מיט צוויי פראנט-פענסטער. צו ערפאהרען אין אדמינ.
ניסטראציע אונטער „F. B."

צ'שיצקא
פאר גראפישע אנשטאלטען דרוקערייען און פערלאגען עמפפעהלט
די איינציגע אידישע צינקאגראפיע אין לאדז
פיעטרקאווער 104
טעל.: 241-24
„געלבקע"

Dr. med. LUDWIK RAPEPORT
UROLOG
ספעציעל נירן, בלאז און אורין-קאנאלען-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף ציגעל-גאס 8 (פריער 40) טעל. 236-90
נעמט אן פון 9 ביז 1 און פון 6 ביז 8.

Dr. med.
Wł. Polakowski
choroby kobiece, położnictwo
POWRÓCIŁ
przyjmuje od 4—5. Piotrkowska 113

גאלד, בריליאנטען
און לאמבארד-קוויטלען
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא, פיעטריקאווער 7

בריף-איבערזעצונגען
פון פערשידענע שפראכען: ענגליש, פראנ־צויזיש, רוסיש, דייטש, און אנדערע אויף יודיש, פויליש און פערקעהרט
מ. קרזעפיצקי, סאמארסקא 4,
(ביים צאהנ-ארצט ר. קרזעפיצקא)
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 7 אווענד
טעלעפאן 206-53.

לאָדזשער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקציע־[illegible] נעמט צו פון 6 ביז 8 אוונט. ניט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodz. Tageblat" Łódź Piotrk. 16
Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: רעד. 100.57 אדמ. 100.47

צו וואָס פּאָגראָמען, אז מען קען פּטור ווערען פון יודען געזעצליך

א געשפּרעך מיט א ליבעראַלען היטלער־דעפּוטאַט פון פּרייסישען לאַנדטאַג וועגען דער יודען־פראַגע

פון ב. סמאַליאַר

מײַן שכן איז א דײַטש, א נאַצי (א היטלעריסט) און א מיטגליד פון פּרייסישען לאַנדטאַג.

— א בלוטיגער שונא מײַנער! — זאָג איך צו איהם, ווען מיר טרעפען זיך אויף דער וועראַנדע.

— נײן, — שמײכעלט ער, — קײנמאָל קײן בלוטיגער שונא נים געווען.

— אָבער שטימען צו קאָנפיסקירען יודיש פערמעגען האָט איהר געשטימט?

— געשטימט! — גיט ער צו.

— און אַרויסוואַרפען יודען פון די טעאַטערס, ווילט איהר אויך?

— יאָ, — איז ער מודה, — דאָס ווילען מיר אויך.

— און ווען איהר זאָלט האָבען די מאַכט אונז אַרויסצושיקען פון לאַנד אין פיער און צוואַנציג שעה, וואָלט איהר דאָס זיכער געטון?

— ווען דאָס בין איך נאָך נישט אַזוי זיכער! — בעמיהט ער זיך פערמילדערן מײַנע אַרגומענטען.

— און ווען הײַנט צו מאָרגן זאָל אויסברעכען א פּאָגראָם אין בערלין, וואָלט איהר דאָך מסתּמא געוועזען דער ערשטער אָנצעווײַזען אויף מיר, אז איך בין א יוד! — בין איך מיט איהם גאַנץ ביטערליך אָפענהאַרציג.

— דאָ איז, וואו איהר מאַכט א טעות — ווערט ער מיט אמאָל בײַ זיך שטאַרק — נישט בלויז וואָלט איך אויף אײַך נישט אָנגעוויזען, נאָר איך וואָלט נאָך גראָד געזעהן, אז עס זאָל מיט אײַך קײן שום בײז נישט פּאַסירען.

— אָבער ווי קען עס זײַן? — גלויב איך איהם נישט, — פּאַרטײ־דיסציפּלין, איז פּאַרטײ־דיסציפּלין. די פּאַרטײ הײַסט מאַכען א פּאָגראָם אויף יודען, וועט איהר דאָך ניט ברעכען אײַער דיסציפּלין און מאַכען פאַר מיר אַן אויסנאַם.

— הם... — ברומט ער אין פערלעגענהײט — פּאַרטײ־דיסציפּלין איז טאַקע פּאַרטײ־דיסציפּלין, אָבער פּערזענליכע בעציהונג איז אַמאָל העכער פון פּאַרטײ־דיסציפּלין. נישט אײן גוטער, געטרײַער פּאַרטײ־מאַן ברעכט אַמאָל זײַנע פּאַרטײ־פּרינציפּען, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען פּערזענליכע סימפּאַטיעס און אַנטיפּאַטיעס. נישט אײן גוטער נאַצי־מיטגליד וועט אויך ברעכען די פּאַרטײ־דיסציפּלין, ווען עס וועט ווירקליך האַלטען דערבײַ, אז מ'וועט שלאָגען יודען.

ער זעהט, אז איך בין נים אזוי גלויבעריש אין דעם, וואָס ער וויל מיר אײַנרעדען, רוקט ער אונטער זײַן בענקעל אויף דער וועראַנדע נעהנטער צו מײַנעם און לאָזט זיך אַרײַן אין א לאַנגער אויפקלערונג.

— איהר פערשטעהט? — פּרובט ער צו געווינען מײַן צוטרוי, — בײַ אונז, נאַצים, זענען פאַראַן צווײַערלײַ שטעלונגען צו דער יודען־פראַגע. אײנע — א רײן־פּאַרטײאישע, און די צווײטע — א רײן־פּערזענליכע. די פּאַרטײאישע שטעלונג איז א קלאָרע און אַן אַלגעמײנע. זי זאָגט: מען דאַרף פּטור ווערען פון די יודען, וואו און ווי עס לאָזט זיך. די פּערזענליכע שטעלונג איז אויך א קלאָרע, אָבער שוין נישט קײן אַלגעמײנע. זי איז א רײן אינדיווידועלע. זי זאָגט: פון יודען דאַרף מען טאַקע פּטור ווערען, אָבער נים פון יענע יודען, וועלכע איך פּערזענליך קען, און מיט וועלכע איך פּערזענליך בין בעפרײַנדעט.

— איך ווײס נים ווי לאַנג איהר וואוינט אין דײַטשלאַנד און מיט וויפיל בלוט־דײַטשע פאַמיליעס איהר זענט בעפרײַנדעט, — ווערט מײַן נאַצי־שכן מעהר און מעהר רעדעוודיג, — איהר וועט זיך אָבער צוקוקען נעהנטער צו דער דורכשניטליכער נאַצי־פאַמיליע, און וואָס וועט איהר זעהן? איהר וועט זעהן, אז יעדער מיטגליד פון אונזער פּאַרטײ האָט זיך געוויינליך א קלײנע צאָהל יודען, און וועלכע ער פּערזענליך איז פּעראינטערעסירט. אלע אַנדערע יודען זענען טאַקע בײַ איהם פּסול. אלע אַנדערע יודען זענען טאַקע אומגעוויינשטע עלעמענטען. די יודען אָבער, וועלכע ער קען, — „זײַנע" יודען, — זײ זענען אַנדערש. זײ זענען, לויט זײַן מײנונג, אַנ'אויסנאַהם. זײ זענען טאַקע יודען, אָבער לײַטישע יודען, יודען מיט וועלכע מען קען לעבען גאַנץ פרײַנדליך. יודען, וואָס מיט זײ איז ער דורכגעקומען שוין אזוי פיל יאָהרען, און וואָס ער קען נאָך מיט זײ דורכקומען אויף דור־דורות.

— מיט אַזא רײן־פּערזענליכער בעציהונג צו יודען, — א בעציהונג, וואָס איהר טרעפט אגב אפילו צווישען די סאַמע העכסטע פיהרער פון אונזער מײן, — פערשטעהט איהר דאָך שוין אַלײן, אז אויב עס זאָל ווירקליך קומען צו אַנטי־יודישע אומרוהען, און וואָס איך גלויב, אגב, נים, וועט דאָ יעדער יוד שוין געפינען זײַן נאַצי, וואָס וועט איהם בעשיצען. יעדער יוד וועט זיך שוין זײַן לעבען אַנ'עצה געבען, און ער וועט זיכער נישט זײַן צווישען די געליטענע.

— אָבער פאַרוואָס דענקט איהר, אז עס וועט צו קײן אַנטי־יודישע אומרוהען נישט קומען? — בין איך נײַגעריג צו וויסען.

— עס איז א פּשוטע זאַך, — שמײכעלט מײַן אַנטיסעמיטישער „ליבעראַל־געשטימטער" שכן, — צוליב וואָס זאָלען מיר זיך אַרײַנלאָזען אין אומרוהען און סײַ־ווי נים דערגרײכען אונזער צוועק, ווען מיר קאָנען אַלץ דורכפיהרען אויף א רײן פּאַרלאַמענטאַרישען וועג, און זײַן אויף דער זײַט פון דעם געזעץ.

— אָט נעמט, למשל, מיך גופא, — שטעלט ער זיך אַוועק אלס בײַשפּיל, — איך בין זעהר און זעהר ערנסט, ווען איך זאָג, אז אין פאַל פון אומרוהען, וועל איך טון אַלץ אײַך צו בעשיצען צי איהר וועט עס ווילען, צי נים. איך וועל עס טון, ווײַל צו אײַך פּערזענליך האָב איך גאַרנישט. איהר פּערזענליך זענט בײַ מיר אַ מענש גלײַך מיט אַלע מענשען. א מענש גלײַך מיט אַלע מענשען. א מענש א קולטורעלער, א וועלטליכער, אפילו אַן'אינטעליגענטער. דאָס וואָס איהר זענט א יוד, איז דאָך נישט אײַער שולד. פּונקט ווי עס איז נישט די שולד פון יעדען אַנדערן יודען, וואָס ער איז א יוד. פון דעם אינדיווידועלען יודען רעדען מיר דאָך נישט. ווען מיר קעמפען געגען די יודען, קעמפען מיר דאָך געגען זײ אַלס כלל, אַלס ראַסע, און נישט אַלס אײנצעלנע.

— סו קעמפען געגען די יודען אַלס ראַסע אין דער פּאַרלאַמענטאַרישער וועג. אין איצטיגען מאָמענט — דער סאַמע בעסטער וועג. נישט דורך פּאָגראָמען, נישט דורך פיזישע אָנפאַלען, נישט דורך טעראָר, גלויבען מיר צו לעזען די יודען־פראַגע אין דײַטשלאַנד, נאָר דורך א רײהע געזעצען, וואָס מיר וועלען פריהער אָדער שפּעטער דורכפיהרען אין לאַנדטאַג און אין רײַכסטאַג, און וואו נאָר עס וועט זיך לאָזען.

— לאָמיר נעמען אײַך פּערזענליך, — איז מײַן נאַצי־שכן מיט מיר גאַנץ אָפענהאַרציג, — איהר זענט א יודישער זשורנאַליסט, און אויב מען זאָל אָנפאַלען אויף אײַך אַלס יוד, וועל איך, דער נאַצי, אײַך זיכער פערטהײדיגען און בעשיצען. זאָל מען אָבער אין לאַנדטאַג אויסקעשלען די פראַגע וועגען אַרויסוואַרפען אַלע יודישע זשורנאַליסטען פון די דײַטשע רעדאַקציעס, אָדער בכלל פערבאָטען יודען צו אַרבײַטען אין רעדאַקציעס, וועל איך פאַר אַזא געזעץ שטימען מיט בײדע הענט. איך וועל פאַר אַזא געזעץ שטימען און דערבײַ נישט האָבען קײן שום געוויסענסביסען, אז איך האָב געשטימט געגען אײַך פּערזענליך.

— אַזוי איז מיט'ן געזעץ צו פערבאָטען יודען אַרבײַטען אין רעדאַקציעס, אַזוי איז מיט'ן געזעץ צו פערבאָטען יודען שפּילען אויף דער ביהנע, אַזוי איז מיט'ן געזעץ צו קאָנפיסקירען יודיש פערמעגען. פאַר די לעצטע צווײ געזעצע האָב איך געשטימט, און דערבײַ נישט געהאַט דאָס געפיהל, אז איך שטים דירעקט געגען אײניגע בעקאַנטע יודען, וואָס זענען גראַד שוישפּילער אויף דער בערלינער ביהנע. איהר פערשטעהט? אײן זאַך איז, ווען א בעקאַנטער אײַערער ווערט פּערזענליך אָנגעגריפען דירעקט און פאַר אײַך אין די אויגען; און א גאַנץ אַנדער זאַך איז ווען דעמזעלבען בעקאַנטען וועט שפּעטער אויסקומען צו לײַדען בלויז דערפאַר, ווײַל ער איז א טײל פון דעם כלל געגען וועלכען מיר פיהרען א פּרינציפּיעלען קאַמף.

— אָבער דאַן זענט איהר דאָך פאָרט מײַנע א בלוטיגער שונא! — קעהר איך זיך אום צוריק צום אָנפאַנג פון אונזער געשפּרעך.

— א שונא — דאָס יאָ, א בלוטיגער שונא, — דאָס נישט! — וויל זיך דער נאַצי־פיהרער נים אונטערגעבען, — דאָס בלוט אײַערס וויל איך נישט...

ער זעהט, אז סוף כל סוף מאַכט מיר נישט אויס, וואָס פאַר א שונא ער איז, רײַסט ער איבער דעם געשפּרעך, און לאָזט זיך אַוועקגעהן פון דער וועראַנדע.

— א שונא, — דאָס זיכער! — מורמעלט ער אַוועקגעהנדיג, — אָבער א בלוטיגער שונא, דאָס נישט. ווען עס וועט האַלטען בײַ בלוט, וועל איך אײַך נעמען אונטער מײַן שוץ, מעגט איהר עס אפילו נישט פערלאַנגען.

* * *

מיט שונאים איז דאָס בעסטע, אז מען רעדט נישט. האָבען די פיהרער פון דײַטשען יודענטום איצט דערפאַר אָנגענומען אײנגאַנצען צו איגנאָרירען די נאַצים, און אײנגאַנצען מיט זײ נישט צו פּאָלעמיזירען.

א בעקאַנטער מײַנער, — דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון לאָנדאָנער „דײלי עקספּרעס", — איז א חשוב'ער מענש אין היטלער'ס הויף. ער איז דער אײנציגער אויסלענדישער זשורנאַליסט, וואָס האָט א פרײַען צוטריט צו היטלער'ן, ווען ער וויל און אויף ווי לאַנג ער וויל. ער איז דער אײנציגער זשורנאַליסט, וואָס האָט בעגלייט היטלער'ן אויף א לופט־רײַזע, וואָס היטלער האָט געמאַכט איבער דײַטשלאַנד, כדי פּערזענליך צו אַגיטירען אין דער איצטיגער וואַהל־קאַמפּאַניע.

— די ווילסט, — זאָגט ער צו מיר — וועל איך זעהן אײַנאָרדנען, אז היטלער זאָל דיך אויפנעמען און דיר געבען אַנ'אינטערוויו איבער דער יודישע פראַגע.

— צי איך וויל? אוודאי וויל איך. איך בין אפילו זעהר פּעסימיסטיש, אויב היטלער וועט ברעכען זײַן מנהג פון נים וועלען רעדען צו א יודען. אָבער דאָך, מיט דער הילף פון אַזא פּראַקטישע קאָן אפשר פאָר טעמעס אַרויסקומען.

מײַן פרײַנד, דער לאָנדאָנער קאָרעספּאָנדענט, איז פון יענע זשורנאַליסטען, וואָס האָבען פײַנד אָפּצולעגען זאַכען אויף מאָרגען. געקריגען מײַן הסכמה, נעמט ער זיך גלײַך צום טעלעפאָן און רופט אָן, וועמען מען דאַרף און דערצעהלט איהם, וואָס ער וויל האָבען.

— מיר'ן עס מאַכען! — זאָגט ער צו מיר שפּעטער א צופרידענער, — היטלער דאַרף הײַנטיגע וואָך קומען קײן בערלין, וועט עס שוין דורכגעהן.

ער איז צופרידען, איך בין צופרידען, אָבער נישט צופרידען זענען יענע יודישע פיהרער, וועמען איך פערטרוי נאָך אין זעלבען טאָג מײַן רײן־זשורנאַליסטישען כוונה, אז איך וועל מעגליך הײַנטיגע וואָך האָבען א צוטריט צו היטלער'ן.

— איהר טאָרט עס נישט טון, — וואָרענען זײ מיך.

— פאַרוואָס? — קאָן איך נישט פערשטעהן.

— דערפאַר, ווײַל פּונקט ווי היטלער וויל פּרינציפּיעל נישט רעדען מיט קײן יודען, דאַרפען יודען פּרינציפּיעל, נישט וועלען רעדען מיט איהם.

— אָבער דאָס איז דאָך אַן'אויסנאַהם פאַל, — קאָן איך נאָך אַלץ נישט פערשטעהן, — איך בין דאָך, סוף־כל־סוף נישט קײן יודישער פיהרער. איך בין דאָך נישט מעהר, ווי א פּשוט'ער צײַטונגס־רעפּאָרטער?

— דערפאַר, וואָס איהר זענט א צײַטונגס־מאַן, דאַרפט איהר איהם איגנאָרירען! — גיט מען מיר צו ערקלערען.

— די יודישע פּרעסע דאַרף נישט האָבען קײן שום געמײנזאַמעס מיט היטלער'ן. די יודישע פּרעסע דאַרף איהם איגנאָרירען. אגב, ווײסט איהר דאָך שוין מסתּמא אויף אויסווענדיג, וואָס היטלער וועט אײַך זאָגען וועגען דער יודען־פראַגע.

איך בין זיך מודה ומתודה, אז זעהר אײַנשטימען מיט דעם שטאַנדפּונקט פון יודישע פיהרער האָב איך גראָד נישט אײַנגעשטימט, אָבער אז יודישע פאַראַנטוואָרטליכע טוער האַלטען דעם ראַזינגען שטאַנדפּונקט פאַר א פּאָליטיש־ריכטיגען, קאָן מען זיך נישט העלפען. מען מוז איהם נאָכפאָלגען.

מיט שונאים איז דאָס בעסטע, אז מען רעדט נישט. דאָס איז איצט דער צוגאַנג פון די דײַטשע יודישע פיהרער אין בעצוג צו די נאַצים. און היטלער איז דאָך זיכער א שונא!

בערלין, יולי, 1932.

היטלער־עמיסאַרען אין ווין.

ווין, (יטא) אויף דער לעצטער זיצונג פון עסטרײַכישען נאַציאָנאַל־ראַט האָט דער פיהרער פון די קריסטליך־סאָציאַלע קונשאַק געהאַלטען א שאַרפע רעדע געגען דער היטלעריסטישער אַגיטאַציע אין עסטרײַך. קונשאַק האָט פעסטגעשטעלט, אז די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע העצע ווערט געטריבען דורך ספּעציעלע עמיסאַרען, וועלכע זענען דעלעגירט געוואָרען פון דײַטשלאַנד.

עס געהען אַרום קלאַנגען, דאָס די עסטרײַכישע רעגירונג האָט בעשלאָסען אַרויסצושיקען פון עסטרײַך היטלער'ס פערטרויענס־מאַן אין עסטרײַך דעם ד״ר געאָרג האַביכט.

צוויי סימפּטאָמען

און פּלוג האָבען בײדע פאַלען נישט קײן שום געמײנזאַמעס צווישען זיך: אײנער איז פאָרגעקומען אין וואַרשע, דער צווײטער אין גדיניא, אָבער פאַקטיש זענען בײדע געוועזען אײן און דער זעלבער סימפּטאָמאַטיש. דער ראַט פון דער דײַטשער געזאַנדשאַפט אין וואַרשע באַראָן פאָן רינטעלען, האָט אָפּגענומען פון דער גערעבײַדע, וואו ער וואוינט, די פּויליש נאַציאָנאַלע פאָהן, וועלכע איז דאָרט אויסגעהאַנגען געוואָרען צוגלײַך, ווי אויף אַלע הײַזער אין וואַרשע, לכבוד דעם ערשטען „פּוילישען יום־טוב פון ים".

ווען ס'זענען שנים כתקונן, ווען די דײַטש־פּוילישע בעציהונגען וואָלטען געווען נאָרמאַלע, וואָלט אַזא פאַל געקאָנט בעצײכענט ווערען אַלס פּאָליטישער אונטאַקט. דער ענין וואָלט געקאָנט ליקווידירט ווערען דורך אַנ'ענטשולדיגונג און אין שלימסטען פאַל דורך איבערפירען דעם ראַזיגען דיפּלאָמאַט אויף אַן אַנדער אָרט. היות אָבער, ווי די פּויליש־דײַטשע בעציהונגען זענען שטאַרק אָנגעצויגענע און חיות, ווי דאָס האָט פּאַסירט גראַד אין טאָג פון „יום־טוב פון פּוילישען ים", צוליב וואָס אײגענטליך די בעציהונגען זענען אזוי געשפּאַנט, מחמת דײַטשלאַנד קאָן פּוילען נישט פערגינען דעם ים און זי וויל די ראַזיגע טעריטאָריע, וואָס גיט פּוילען דעם צוטריט צום ים, אָפּנעמען, בעקומט דער ראַזיגער אונבעדײַטענדער אינצידענט א פּאָליטישע בעדײַטונג. עס איז, אזוי צו זאָגען, די ערשטע שוואַרצע ראָב, וועלכע די דײַטשע דיפּלאָמאַטיע האָט אַרויסגעשיקט אויפ'ן פּוילישען פּראָנט.

ס'איז אויך געווען א צווײטע ראָב און טאַקע אויפ'ן אָרט פון יום־טוב, אין גדיניע. דאָס איז געווען דער „צעפּעלין", וועלכער האָט גראַד אין די סאַמע בעסטע פײַערונגען זיך בעוויזען איבער'ן פּוילישען פּאָרט. צעהנדליגער נסיעות איבער פערשידענע וועלט־טײלען האָט שוין געמאַכט דער „צעפּעלין". אומעטום ווערט ער פײַערליך בעגריסט. קײנער זעהט נישט אין זײַן נסיעה קײן שום פּאָליטישע צילען. מ'בעגריסט און איהם די דערגרײכונגען פון מענשליכער ערפינדונג, פון דער טעכניק.

דאָס מאָל אָבער האָט דאָס ערשײַנען פון „צעפּעלין" איבער גדיניע גראָד ווען ס'קומט פאָר א פּוילישער גרויסער יום־טוב, און ס'געפינט זיך דאָרט דער מלוכה־פּרעזידענט און די בעדײַטענדסטע מלוכה־מענער, געמוזט אַרויסרופען מעהר, ווי א בײַגעשמאַק. דער „צעפּעלין" איז דאָ אויסגענוצט געוואָרען צו פּאָליטישע צילען.

בײדע פאַלען, אין וואַרשע און אין גדיניע, זאָגען נישט אָן קײן גוטעס.

ווען מ'נעמט נאָך אין אַכט, אז די רעאַקציע אין דײַטשלאַנד האָט זיך א דאַנק די רײַכסטאַג־וואַהלען פערשטאַרקט און די יונקערס האָבען זיך נאָך פעסטער געזעצט אין זאָטעל, בעקומען די צווײ פאַלען ממש א סימבּאָלישע בעדײַטונג.

בן משה

בלאָק צווישען היטלעריסטען און צענטער?

די ענטשײדונג פון דער לאַגע געפינט זיך אין די הענד פון הינדענבורג'ן

אָפּקלאַנגען פון דער פּוילישער פּרעסע

כמעט די גאַנצע פּוילישע פּרעסע קומט צו די זעלבע אויספיהרען בײַם אָפּשאַצען דעם רעזולטאַט פון די וואַהלען אין דײַטשלאַנד.

דער „ראָבאָטניק" שרײַבט: „אין פּרײַסען און אין רײַך איז איצט מעגליך נאָר אײן קאָמבינאַציע פון א פּאַרלאַמענטאַרישער רעגירונג: א צענטער־רעכטע, פון היטלער'ן ביז ברינינג'ן. האָבענדיג אויסצוקלײַבען צווישען א רעכטע פּאַרלאַמענטאַרישע רעגירונג, און א רעגירונג, וואָס זאָל זיך בכלל נים שטיצען אויפ'ן פּאַרלאַמענט, קאָן דער צענטרום זיך צונײגען צו דער ערשטער מעגליכקײט. וואָס שײך הינדענבורג'ן, וועט ער האָבען צו דעצידירען: צווישען א רעגירונג פון זײַנע פערטרויענס־לײַט, די פּאַפּען־רעגירונג, און דעם געוויסען, ד.ה. די שבועה פאַר אָפּהיטען די קאָנסטיטוציע.

„די שוואַכקײט פון רײַכסטאַג איז דער כח פון פּאַפּען'ען. ער האָט דערויף שוין פריהער גערעכענט און איבעריגענס האָט ער פונאַנדערגעלאָזט דעם פריהערדיגען רײַכסטאַג. ס'האָט זיך בכן געשאַפען אַזא לאַגע, אז די פּאַפּען־רעגירונג איז נאָך... די בעסטע פון די פּאַרלאַמענטאַרישע רעגירונגען אין הײַנטיגען דײַטשלאַנד.

„פון רעכטליכען שטאַנדפּונקט בעווײַזט דער ראַזיגער רײַכסטאַג א מעהרהײט, וואָס איז פײַנדליך געשטימט לגבי דער ווײַמאַרער קאָנסטיטוציע, א מאָדערנער קוריאָז — אָדער דער רײַכסטאַג דאַרף אָפּטרעטען, אָדער די קאָנסטיטוציע.

„איל. קור. צאָדז." קומט צום אויספיהר, אז די וואַהלען אין דײַטשלאַנד האָבען בעוויזען דעם... באַנקראָט פון פּאַרלאַמענטאַריזם און דעמאָקראַטיע.

—:§:—

די הויפּט־אַנטײלנעהמער אין „טור דע פראַנס"

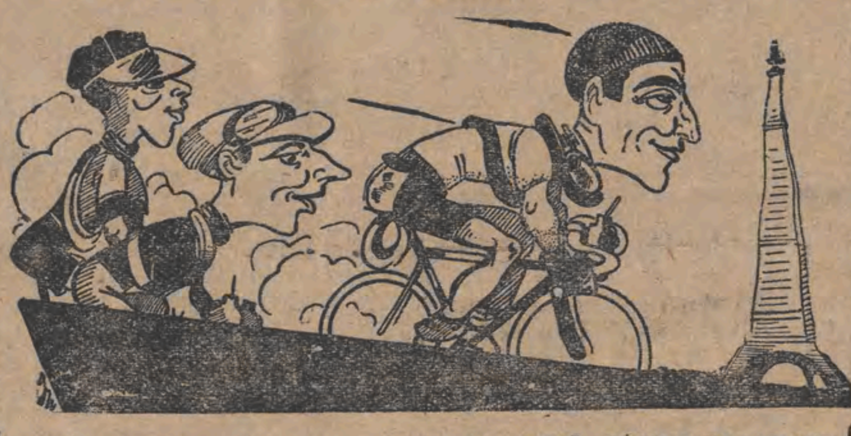

רעכטס: דער פראַנצויז לעדוק, אין דערמיט: דער דײַטש סטעפּעל, לינקס: דער איטאַליענער קאַמיזאָ.

נאָך גאָרגולאָו'ס פּראָצעס

פון נ. פּראַנק

דער פּראָצעס איז געענדיגט. די געשוואָרענע האָבען אַרויסגעגעבען זײער פּסק דין איבער'ן מערדער פון פּרעזידענט דומער. די גערעכטיגקײט פון די געשוואָרענע איז די לעצטע, די סובערענע.

איצט איז אפשר דער מאָמענט צו ציהען א שטיקעל מוסר השכל פון געוויסע מאָמענטען פון דעם פּראָצעס. איצט קען מען אפשר וואַרפען א שײַן אויף דער האַלטונג פון פראַנצויזישען פאָלק בײַ דעם פאַר איהם פײַנליכען פּראָצעס. האָט מען איהם נישט שווער פערוואונדעט אין העכסטען בירגער פון לאַנד? האָט מען נישט אומגעבראַכט אומשולדיגערהײט א טאַטע פון קינדער, א מענשען, וואָס האָט דערגרײכט צום העכסטען כבוד פון לאַנד?

*

א שווערער טאָג איז געווען דער 6-טער מאַי. פריהער בלוטיגער נעבעל, אומגעוויסענהײט. קאָשמאַר. מורא און ציטער. דאַן פערצווײפעלטע געוויסהײט. מורא פאַר דער צוקונפט, מורא פאַר'ן עתיד פון אויסלענדער אין פראַנקרײַך. איז נישט סוף־כל־סוף די געבײַטע פון יעדען אויסלענדער אין א לאַנד, א יאָקלענדע, אַן אומפעסטע, אַן אומ־[illegible]. שטעהט זי, נישט מעהר אָדער ווייניגער אויף א [illegible] פון זאַמד?

איז נישט דער אויסלענדער דאָס כּפּרה הינדעל, דאָס וועטער־פענדעל אָפּצוציהען דעם שטורם פון הויז?

וואָס פאַר א יוד האָט דאָס אַזוי גיך פערגעסען דעם זעקסטען מאַי. דער עקעלדיגער אַטענטאַט אויפ'ן פּרעזידענט דומער איז געשעהן נאָך מיטאָג. אין א צעהן מינוט אַרום איז שוין צו־טראָגען געוואָרען די ידיעה איבער גאַנץ פּאַריז. גלײַך איז זי געלעגען אין אַלע אויערען, אין אַלע הערצער, אין אַלע אויגען. ווער עס ברענגט אַזעלכע ידיעות ווײסט מען נישט. מ'וויל נישט וויסען, אפשר ברענגט זי גאָר אינגאַנצען נישט קײן מענש. זײ קומען אפשר אין די בראַגעס פון ווינד. זײ קומען אָבער. ווי א כמאַליע ווירקען זײ שנעל. ברוטאַל, אונמיטעלבאַר. גלײַכצײַטיג האָט זיך די ידיעה צעבראַכט אין אַלע קוואַרטאַלען, די צײַטונגען האָבען נאָך קײן צײַט נישט געהאַט צו פערעפענטליכען. דער ערשטער אײַנדרוק בײַ א יודען איז געווען: פּחד טאָמער איז עס חלילה א יוד. מיר ווײסען שוין פון פּראַקטיק, אז אַלע וואָלטען מיר גע־טראָגען די אחריות פון אַזא אַקט. אז אלעמען וואָלט מען אונז בעשטראָפט פאַר'ן פערברעכען פון אײן יחיד. די הויט האָט דאַן אויף אונז געציטערט. וואָס שוין מיר. אז ס איז א יוד? רוקט זיך ווידער א קאָשמאַר אויף אונזער קאָפּ? די מורא איז באַלד פון אונז אַוועק. עס האָט זיך אויסגעשײלט, אַז דער מערדער פון פּרעזידענט דומער איז אַן אויסלענדער, אָבער נישט קײן יוד. אין געגענטײל, א שונא פון יודען. נאָר א טײל נעבעל איז פון אונזער קאָפּ פערשוואונדען, אָבער נישט אינגאַנצען. אויסלענדער זענען מיר דאָך אַלע. וועלען מיר נישט אַלע טראָגען די פעראַנטוואָרטליכקײט פון דעם סופּער־מיסטישען, צודרעהטען און צוהיצטען גאָרגולאָוו, וועלכער איז צופּרעסען געוואָרען מיט'ן דראַנג עפּעס צו טון מיט זיך? וועלען מיר נישט אַלע אָפּקומען פאַר איהם? אמת, קײנער פון די אויסלענדער קען נישט טראָגען די שולד פון אַזא פערשוין, אָבער דאָס האָט דעם אויסלענדער נישט געשטערט צו פיהלען זיך אומבעקוועם אין יענע טעג.

דער רעוואָלווער האָט געשאָסען, בלוט איז געראָנען. פראַנקרײַך איז פערוואונדעט געוואָרען אין איהר ערשטען זוהן פון פאָלק. דורך וועמען? דורך אַנ'אויסלענדער ...

דעם ערשטען טאָג-דעם 6-טען מאַי — האָט זיך געפיהלט געשוויליגקײט אין דער לופט. עלעקטרי. ס'איז געווען א פרײַטאָג. פּלוצלינג האָט דער עולם — ווי אײן מענש — אַוועקגעוואָרפען די אַרבײַט. דאָס געוועהנליכע לעבען איז אַרויס פון די זאַוויסען, ווער עס האָט מיטגעמאַכט אין פּאַריז די מלחמה־ערקלערונג פון יאָהר 1914 האָט געקענט דערפיהלען די זעלבע אַטמאָספער. עס האָט געשמעקט מיט פּולווער, מיט בלוט. דער ריח פון בלוט איז געשטאַנען ווי א רויטע געשווילעכץ איבער די קעפּ. די לופט איז געווען פול מיט ברענשטאָף. ס'האָט נאָר געדאַרפט זײַן אײַמיצער, וועלכער זאָל צורירען א שוועבעלע. וואָלט געפונען דער אימיצער, וואָלט דאָס גאַנצע פּאַריזער אויסלענדערטום געליטען. די מאַסע איז געווען פערוואונדעט. בעלײדיגט. פּסיכאָלאָגיש איז זי געווען גרײט צו א נקמה. זי האָט נאָר געוואַרט אויף א הכשר, אַז אַזא נקמה איז בערעכטיגט. וואָלט זי געפיהלט, אַז זי וועט קײן שטערונג נישט טרעפען אויפ'ן וועג פון איהרע מאַניפעסטאַציעס וואָלט זיך צעוויינט אין איהר דאָס הײס בלוט, דער פראַנצויזישער טעמפּעראַמענט.

עס האָט זיך אָפּגעשפּילט א קאַמף בײַם פראַנצויזישען פאָלק. אַן אינערליכער קאַמף.

נאַטור אָדער קולטור.

די נאַטור זאָגט: יענער האָט דיך פערוואונדעט דו ביסט שטאַרקער פון איהם. שטרעק אויס דײַן האַנט און לאָז איהם פיהלען דײַן פויסט.

קומט אונטער די קולטור:

דער פויסט איז אַן אומגערעכטע גערעכטיגקײטס־פאָרם. פויסט איז דער אַרגומענט פון אַלטען וואַלד־מענש. נאָר דער אור־מענש האָט זיך מיט איהם בענוצט. דו, מאָדערנער מענש טאָרסט זיך מיט איהם נישט פערפלאַנצערן. דו האָסט אַן אַנדער שולע: זעלבסטקאָנטראָלע, זעלבסטבעהערשונג.

אינדעם איז געקומען עפּעס א ווײַטער ווינד, וואָס האָט אויף שטים־לשון געזאָגט, אַז עס זאָלען קײן אַנטי־פרעמדע מאַניפעסטאַציעס נישט פאָר־קומען. אָנשטאָט צו העצען אויף אויס־לענדער ווי אין אַנדערע לענדער וואָלט עס געשעהען — האָט מען דאָ געזעהן צו פערשטיקען דעם אינסטינקט פון נקמה. דעם אינסטינקט פון אָפּרעכענען זיך. בײַ דער מינדסטער העצע וואָלט געקענט קומען צו אונבערעכענטע סצע־נעס. אין אַזעלכע ווילדע המון־אויס־ברוכען קען מען קײנמאָל נישט וויסען וואו עס וועט זיך ענדיגען. דער המון איז ווילד אין זײַן צאָרן און גרויסמו־טיג אין זײַן גוטסקײט.

מיט אַן אויסערגעוועהנליכען טאַקט, אײדעלקײט און מאַסען־פערשטענדניש האָט די פראַנצויזישע פּרעסע אָפּגעהיט

(ענדע זעה זײַט 6)

לאדז
3. אויגוסט 1932
מיטוואך
א'
אב תרצ"ב
פ' דברים

טאג-כראניק

רעגיסטראציע אויף ארבייטסלאזען-אונטערשטיצונגען

היינט מיטוואך דעם 4-טען אויגוסט:
R. S. T. U. W. Z. Ż.

קאנפיסקאציעס

נעכטען זענען קאנפיסקירט געווארען די לאדזער צייטונגען „פראנד" און „דזיעננ יק לודזקי" פאר אפדרוקען טאַרפע ארטיקלען וועגען אינצידענט אין דער דייטשער אמבאסאדע אין וואַרשע.

אורלויב אין געריכט

נעכטען זענען צוריקגעקומען פון אורלויב דער וויצע-פרעזעס פון קרייז-געריכט, ריכטער אילינסקי און דער פרעזעס פון דער ציוויל-אפטיילונג ריכטער מאסקווא און דער פרעזעס פון שטראף-אפטיילונג ריכטער ווילעצקי.

שטאט-סטאראסטא אויף אורלויב

נעכטען האט אנגעהויבען זיין אורלויב דער שטאט סטאראסטא פאדאבינסקי. איהם פערטרעט וויצע-סטאראסטע ראשיצקי.

פון לאדזער האנדעלס-געריכט

אפגעווארפען די אינצידענטאל-אנקלאגע געגען נאדזאר פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור"

(§) אין אפריל היי-יאהר איז אנגעפאלען אנ'אינצידענטאל-אנקלאגע פון א רייע אויסלענדישע פירמעס געגען נאדזאר פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור".

דער בעפולמעכטיגטער פון די רעכטאנטע פירמעס, אדוו. מאנטלאק, בעט דאס אפעלאציע-געריכט אין וואַרשע מבטל צו מאכען די רעזאלוציע פון לאדזער קרייז-געריכט, אנערקענענדיג, אז דער טערמין פון פעסטשטעלען די חובות איז דורכ'ן געריכטס-אויפזעהער פעהלערהאפט בעשטימט געווארען, און דעריבער בעט ער צו בעשטימען א נייעם טערמין אויף פעסטשטעלען די חובות.

אדוו. מאנטלאק ווייזט אן, אז די אויסלענדישע פירמעס האבען זיך געאפערירט מיט טערמין פון 4 וואכען נישט געקאנט צושטעלען די נויטיגע דאקומענטען וועגען זייערע חובות.

דאס אפעלאציע-געריכט האט אבער די אנקלאגע פון די אויסלענדישע קרעדיטארען אפגעווארפען.

נאכ'ן אורטייל פון אפעלאציע-געריכט איז אנגעקומען אין קרייז-געריכט א ביטע פון אדוו. ווייצמאן אין נאמען פון דער פירמע „הוטער און שראנק" א.ג., וואס פאדערט אויך צו בעשטימען א נייעם טערמין פאר פעסטשטעלען די חובות.

אין דער פראגע האט דאס לאדזער האנדעלס-געריכט גענומען צו קענטניס דעם בעריכט פון די געריכטס-אויפזעהער פאר'ן חודש יוני, פון וועלכען עס איז צו זעהען, אז אין דעם חודש איז די פאבריק פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" טעטיג געווען 25 טעג און האט בעשעפטיגט 5123 ארבייטער. אלע פאבריקס-אפטיילונגען זענען געווען טעטיג. די שפינערייַ-פראדוקציע האט אין פערגלייך מיט מאי זיך פערגרעסערט מיט 30 פראצ., פון דער וועבעריי — מיט 25 פראצ.

דער פערקויף פון סחורות און וועש האט בעטראפען 1,235,005 זל. מיט 40 גר. און דער פערקויף פון גארן — 328,618,33 זל.

שטייערען זענען אין יוני געצאהלט געווארען 116,202,37 זל. און קראנקען-קאסע — 50,800,57 זל.

דער לאגער פון נישט-אויסגעפערטיגטע סחורות און רויה-שטאפען האט זיך פערגרעסערט אויף 109,666,34 דאלאר. דערבייַ זענען די פרייזען גערעכענט געווארען ברוטא.

גרויסע גנבה אין צענטער שטאט

צוריקגעקומען פון זומער-וואוינונג און געטראפען אַ לעדיגע דירה

שאדען בעטרעפט 10 טויזענד זל.

(§) בערוש ווינבערג פון פילסודסקי גאס 51 איז מיט עטליכע טעג צוריק ארויסגעפאהרען צו זיין פאמיליע אויף זומער-וואוינונג, פערלאזענדיג די שטוב מיט עטליכע שלעסער.

צוריקקומענדיג נעכטען, האט ווינבערג מיט שרעק בעמערקט, אז די טירען פון דער וואוינונג זענען בלויז צוגעלעהנט און אלע שלעסער זענען אראפגעדרעהט.

ער איז ארײַן אין שטוב און עס איז איהם פינסטער געווארען פאר די אויגען. די גנבים, וואס האבען, ווי עס ווייזט אויס, גוט געוואוסט, אז קיינער איז נישטא אין שטוב, האבען זיך איבערגעקעהרט פון עק צו עק, אויפגעבראכען אלע שופלאדען און וואליזקעס און האבען ארויסגענומען ביז א דרום פאדעם.

צווישען אנדערע האבען די גנבים צוגענומען 3 פוטערס, 7 מענער-גארניטורען, זילבער, וועש און די גאנצע גארדעראבע. דער שאדען זאל בעטרעפען 10 טויזענד זל.

שטאט-טעאטער ציגעל-גאס 27
יידיש דראמאטיש טעאטער אין פוילען
ווילנער טרופע
XVII יאר. דיר. מזאה.
היינט מיטוואך 9 אווענד
פרנסה
מוזיקאלישע קאמעדיע אין 3 אקטען פון ב. גאטעספעלד.
רעזשי: ד"ר ווייכערט, מוזיק: ה. קאן
דעקאראצ. וו. וויינטרויב,
טענץ ל. ראטבוים.
אין 3-טען אקט א רייכע רעוויי-פראגראם.

קליינע נעראנ'ס...

4 וויערלעגער שקצים ווילען זיך איבערצייגען, ווי עס זעהט אויס א באהן-קאטאסטראפע

(§) מיט עטליכע טעג צוריק איז דער משא-צוג נומער 1490 הינטער וויעלון ארויף אויף אנ'אייזערן ווענטילע, וואס איז געווען אויסגעשטעלט אויף דער באהן-ליניע און נאר על פי נס איז פערהיט געווארען פון א קאטאסטראפע.

מען האט לכתחילה געמיינט, אז דאס איז א אטענטאט פון גנבים, וואס האבען אזוי ארום געוואלט אויסליידיגען די וואגאנען. די אויספארשונג האט אבער בעוויזען, אז דאס שטיקעל ארבייט האבען געמאכט לייכטזיניגע בערשוינען, וועלענדיג זיך איבערצייגען מיט אייגענע אויגען, ווי אזוי עס קומט פאר א באהן-קאטאסטראפע.

די 4 חברה-לייט הייסען כט. זיאוויאק, יוזעף און סטעפאן פאלטונעק און סט. משעמשאק. זיי זענען אלע איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

—דד—

שרעקליכע טאט פון א שיכור'טע

פויער און פויערטע שלאפען אזוי לאנג אויף איין קישען, ביז זיי קריגען זיך געוויסען...

(§) אויף לענטשיצער גאס אין זגערזש האט געוואוינט א לענגערע צייט דאס פאר-פאלק זאוואדזקי. דער מאן איז געווען א גרויסער שכור און איז מיט א צייט צוריק געשטארבען פון שכרות. נאכ'ן טויט האט אויך די אלמנה זיך גענומען צום בוטעלן טראָפען און נעכטען האט זי פון א רעכטער כוסה בעקומען די „ווייסע הויז" און ארויס אין אזא פורע, אז זי האט בעגאסען די שטוב-הפצים מיט נאפט און אונטערגעצינדען.

מיט מיה איז געלונגען די דורכגע-העך אנצולעשען די שרפה און די משוגע'נע אונשעדליך צו מאכען. דערווייל האט מען זי אריינגעפאקט הינטער די קראטען.

די בעסטע ביליג און גוט לאדעס
בעקומט מען אין דער
צוקערניע „אדלאו"
פיעטרקאווער 17, טעל. 247-22.
אפארציע מיט וואפלעס 40 גראשען

לוין-סכסוכים און פערענדיגטע שטרייקען

אין לאדזער אינדוסטריע-ראיאן

(§) פשיגורסקי'ס פאבריק אויף סרעבזשינסקא 22 האט זייט עטליכע וואכען געשטרייקט, צוליב דעם, וואס די פירמע האט אין תחילת געוואלט רעדוצירען די לוינען אויף 40 פראצ. און שפעטער איז זי שוין אפילו איינגעגאנגען צו פערקלענערן די לוינען נאר אויף 25 פראצ.

די ארבייטער זענען אבער אויך דערויף נישט בעשטאנען.

נעכטען איז ענדליך דערגרייכט געווארען א פערשטענדיגונג און היינט טרעטען די ארבייטער שוין צו צו דער ארבייט.

דעסטגלייכען זענען נעכטען פערענדיגט געווארען די שטרייקען אין לאנדסבערג'ס פאבריק אין טאמאשאוו און אין דער זגערזשער פאבריק פון דער פירמע „לאנא". אין דער לעצטער פאבריק האבען די ארבייטער מספים געווען צו בעקומען פון יעדע 1000 שוס מיט 1 גראשען ווייניגער ווי ביז אהער.

דאגעגען זאל נאך ווייטער שטרייקען א געוויסע צאהל ארבייטער אין שלעכטער'ס מאנופאקטור אין אזארקאוו.

* * *

(§) אין ראטבארד און היימאנ'ס פאבריק אין קאנסטאנטין, איז נעכטען אויסגעבראכען א סכסוך צוליב דעם, וואס די פירמע צאהלט נישט רעגולער אויס די לוינען. די ארבייטער האבען זיך געווענדעט צו די פראפעסיאנעלע פעראיינען און די לעצטע האבען אונטערגענומען א אינטערווענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר. די ארבייטער דראהען מיט א שטרייק.

האנדעלס-אנגעשטעלטע

פאדערן טראמוואי-הנחות

(§) צוליב'ן איינפיהרען די דריי-טאגיגע בילעטען אויף די טראמווייען, האט דער פעראיין פון האנדעלס-אנגעשטעלטע זיך געווענדעט צו דער טראמוואי-דירעקציע צו קענען פאהרען 4 מאל טעגליך אויף די דאזיגע בילעטען ד. ה. אויך אויף מיטאג און צוריק.

דעסטגלייכען האבען די האנדעלס-אנגעשטעלטע זיך געווענדעט צו דער עלעקטראווניע וועגען א הנחה פון עלעקטריע-טאריף.

האט אנ'אנגעשטעלטער רעכט צו פאדערן פראוויזיע?

(§) נעכטען האט דאס לאדזער ארבייטס-געריכט בעטראכט אנ'אינטערעסאנטען פראצעס.

ארטור וואלטער פון ווינגער גאס 24 איז געווען בעשעפטיגט אין דער פירמע גרויסלייט אויף פעטריקאווער 211, בעקומענדיג א פענסיע פון 200 זל. א חודש. שפעטער איז ער געקינדיגט געווארען און ער האט פערקלאגט די פירמע איהם אויסצוצאהלען פאר איבער-שעה'ן, אורלויב און פראוויזיע, צוליב דעם, וואס די פירמע האט גענומען 1 פראצ. פון די קונים לטובת'ן פערסאנאל.

דאס געריכט האט צוגעשפראכען וואלטער'ן פאר אורלויב און איבער-שעה'ן, אבער די טענה וועגען פראוויזיע אפגעווארפען.

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11. ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקי 54), ס. בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 154), ר. רעמביעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פזשעשטשעלניאנא 75).

הילפס-ארבייט פאר גייסטיגע ארבייטסלאזע

(§) היינט קומט פאר די קאנסטיטואירונגס-זיצונג פון הילפס-קאמיטעט פאר ארבייטסלאזע ביי דער אוניע פון גייסטיגע ארבייטער.

אויף דער זיצונג וועט פעסטגעשטעלט ווערען דער אופן פון דער הילפס-ארבייט.

די גייסטיגע ארבייטסלאזע זאלען געשטיצט ווערען דורך אלע פראפעסיאנעלע פעראיינען סיי מיט געלט, סיי אין נאטור און דער פלאן פון דער הילפס-אקציע נעמט ארום אלע גייסטיגע ארבייטסלאזע, אויך פאבריקס-מייסטער.

—§—

אונטער די רעדער פון אויטאמאבילען

(§) נעכטען איז אויף זשאוואמיצקא נומער 15 איבערגעפאהרען געווארען פון א אויטא דער 32-יעהריגער מאריאן מארטשאק פון נאווא-קאנטנא 36 און צובראכען דעם לינקען פוס.

— אויפ'ן קאנסטאנטינער שאסע איז דער 42-יעהריגער פויער יאן באלקאווסקי פון-דארף פלארענטינאוו געפאהרען מיט א פוהרע'ל פון טארג. האבענדיג רעכט אין קאפ, פלוצלינג איז אנגעפאהרען א לאסט-אויטא און צוליב'ן שכור'ן פויער'ס שולד זיך צוזאמענגעשטויסען מיט'ן פוהרל. פון צוזאמענשטויס איז דער פויער ארויסגעשליידערט געווארען אויפ'ן ברוק און זיך ערנסטליך צוקלאפט.

זיך דערטרונקען

(§) דער 20 יעהריגער יוזעף זייבערט איז נעכטען דערטרונקען געווארען אין טייך אין דארף סקאטוויקי.

אקוהה איבערן דאך געפלויגען...

די ענדעקישע שקרים וועגען בזשעזשינער סטאראסטא

אין שייכות מיט דער ידיעה, אז דער בזשעזשינער סטאראסטא זאל זיך פלוימר'שט געפינען אין א משוגעים-הויז, גיט אונז די וואיעוואודזטווא פאלגענדע אויפקלערונג:

1) עס איז נישט אמת, אז דער בזשעזשינער סטאראסטא הייסט זאבאראווסקי. דאגעגען איז אמת, אז דער בזשעזשינער פאוויאטאווע סטאראסטא איז ד"ר מארטשין פשיבאראווסקי.

2) עס איז נישט אמת, אז וועלכער ס'איז פאוויאטאווע סטאראסטא פון לאדזשער וואיעוואודזטווא זאל זיין געקומען קיין לאדז אויף אנ'אמטליכער אינספעקציע און עס איז נישט אמת, אז א פאוויאטאווע סטאראסטא פון דער לאדזער וואיעוואודזטווא זאל זיין אפגעפירט געווארען צוליב אנ'אוואנטורע אין א זיכערהייטס-לאקאל אין משוגעים-הויז.

3) עס איז אויך נישט אמת, אז דער וואיעוואדא האט בעשטימט אלס נייעם ליטער פון דער סטאראסטווא אין בזשעזשין דעם ה' משיבאצקי. דאגעגען איז אמת, אז ה' משיבאצקי פערטרעט דעם בזשעזשינער סטאראסטא ד"ר פשיוואראווסקי אויף דער צייט פון זיין אורלויב.

ברענגענדיג די ידיעה פון דער ענדעקיש-אנטיסעמיטישער צייטונג, האבען מיר באלד אויסדריקליך בעטאנט, אז די אחריות פאר דער דאזיגער משוגה'דיגער ידיעה פאלט אויף דער דערמאנטער צייטונג. ווארום פאר אונז זענען נישט קיין נייעס די שקרים, מיט וועלכע דער ענדעקישער ארגאן בענוצט זיך ביי יעדער געלעגענהייט, כדי ארויסצוברענגען איהרע ענדעקיש-אנטיסעמיטישע „אמת'ן".

—:§:—

קופאן № 38
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פונ'דאזיגען קופאן קען בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאנסול פון אונזער רעדאקציע.
גילטיג היינט מיטוואך
ד. 3. אויגוסט פון 8 אווענד

דער אונטערגאנג פון דער ראמאנאוו-דינאסטיע

שפאנענדע שילדערונג פון ניקאלאי'ס שוואגער

9

גרויס זירשט אלעקסאנדער איז געווען איבערצייגט, אז די מלחמה וועט באלד אויסברעכען. ווען ער האט זיך אין זומער פון יאהר 1914 אומגעקערט קיין רוסלאנד, האבען זיין פרוי און קינדער נישט געוואלט מיטפאהרען, ווייל זיי האבען געהערט „פון די זיכערסטע קוועלען", אז קיין מלחמה וועט נישט זיין. דער רוסישער אמבאסאדאר אין פאריז, איזוואלסקי, האט איהם געווארנט:

— וואס איילט איהר זיך אזוי, אייער קייזערליכע הויכקייט, צו קומען איצט צוריק קיין פעטערבורג? צום אנהויב סעזאן איז נאך ווייט, קיינער איז אין דער הויפט-שטאט נישטא.

דערהערענדיג פון גרויספירשט וועגען דער מעגליכער מלחמה, האט ער געזאגט, א מאך טוענדיג מיט דער האנד:

— א מלחמה? עט, עס וועט קיינמאל דערצו נישט קומען! אזעלכע ברוגזן קומען פאר פון צייט צו צייט אין איירפא. עסטרייך וועט נאך א פאל מאל סטראשען, פעטערבורג וועט ווערען אויפגערעגט, קייזער ווילהעלם וועט ווייזען זיינע ציין, און ארום דעם 15-טען פון קומענדיגען מאנאט וועט שוין אלץ זיין פערגעסען.

דאס האט געזאגט א מאן, וואס איז דרייסיג יאהר געווען א רוסישער דיפלאמאט און איז איינמאל געווען אויסערן מיניסטער.

„דעם 15-טען פון קומענדיגען מאנאט" איז שוין די דייטשע ארמעע געווען אין בעלגיען, און די רוסישע ארמעע — אין מזרח-פרייסען.

אין רוסלאנד, ווי אומעטום, זענען אלע מיט אמאל געווארען בעגייסטערט פון דער מלחמה. פון אלע זייטען האט מען דעם גרויספירשט געזאגט, אז ענדליך איז געקומען א מלחמה, וואס דאס פאלק וויל. דער גרויספירשט זאגט, אז ער האט דאס נישט געקענט פערשטיין. מיט וואס איז דאס די מלחמה אזוי בעליבט ביים פאלק? א סך פון די מענשען, וואס זענען אזוי בעגייסטערט געווארען פאר דער מלחמה, האבען ערשט נעכטען געפרעדיגט פרידען. און היינט האבען זיי פלוצלונג פיינט געקראגען אלץ, וואס איז דייטש, איינשליסענדיג וואגנערס אפערעס און ווינער שניצעל.

ניקאלאי האט אין זיין רעדע צום פאלק געזאגט:

— „איך וועל מיין שווערד נישט אריינלעגען צוריק אין שייד אזוי לאנג, ווי אין דייטשער סאלדאט וועט בלייבען אויף רוסישער ערד".

דאס האט ער איבערגעחזר'ט די ווערטער, וואס אלעקסאנדער דער ערשטער האט געזאגט, ווען נאפאלעאנס ארמעע איז אריינגעדרונגען אין רוסלאנד מיט הונדערט יאהר צוריק. אבער דעמאלט איז גאר דער שונא געווען פראנקרייך. דער גרויספירשט שרייבט ווייטער:

— „מיין שוויגער, די אלמנה-צאריצא מאריא, און מיין פרוי זענען אנגעקומען פון אויסלאנד. קייזער ווילהעלם האט זיי נישט ערלויבט דורכצופאהרען דייטשלאנד, זענען זיי געפאהרען דורך די סקאנדינאווישע לענדער. איצט בין איך אפגעפאהרען צום הויפט-קאמאנדיר, גרויספירשט ניקאלאי ניקאלאיעוויטש, ער האט מיך בעשטימט אין שטאב פון דער פערטער ארמעע, אלס ארויסהעלפער פון קאמאנדיר באראן סאלצא, וועלכער האט געדינט ביי מיין פאטער, ווען איך בין געווען א קינד.

פון א שמועס מיט באראן סאלצא איז מיר קלאר געווארען די מאדנע לאגע פון רוסלאנד אין דער מלחמה. די רוסישע ארמעען זענען אויסגענוצט געווארען פון ענגלאנד און פראנקרייך צו אפצוציהען די קרעפטען פון דייטשלאנד פון דעם מערב-פראנט אין פראנקרייך. די רוסישע סאלדאטען האבען געדינט פאר קאנאנען-פלייש פאר דער קאאליציע, פונקט ווי די עסטרייכישע סאלדאטען זענען געווען קאנאנען-פלייש פאר דייטשלאנד.

רוסלאנד האט געדארפט מקריב זיין א האלבען מיליאן אפיצירען און סאלדאטען אין א נישט-צוגעגרייטער אפענסיווע, אום צו „ראטעווען פאריז פאר יאדען פרייז."

איהם צו ראטעווען מזרח-פרייסען פון אונזער אפענסיווע, האבען די עסטרייכער אונז געהאלטען אין איין אטאקירען, און זיי זענען אומגעקומען מאסענווייז. אין יענעם ערשטען מאנאט פון דער מלחמה האב איך זיך אפט דערמאנט אן דער בערימטער פון קריגס-מיניסטער סוכאמלינאוו מיט צוויי יאר צוריק: „מיר זענען נישט געווען גרייט נישט דעמאלט, נישט איצט".

א קינד האט דעמאלט געקענט זעהן, אז מיר דארפען זיך צוריקציהען פון גאליציען אויף בעפעסטיגטע פאזיציעס. אבער גרויספירשט ניקאלאי ניקאלאיעוויטש האט בעשלאסען צו בלייבען אין גאליציען ביז דער לעצטער מינוט, ווייל אונזער ריקצוג וואלט שלעכט געווירקט אויף רומעניען און גריכענלאנד, וועלכע האבען געווארט און זיך געדונגען דא מיט דייטשלאנד, דא מיט ענגלאנד און פראנקרייך.

ארום הערבסט 1915 זענען מיר שוין געווען הונדערטער מיילען ווייט פון די פאזיציעס, וואס מיר האבען פערנומען אין פריהלינג. מיר האבען זיך צוריקגעצויגען פון גאליציען, האבען פערלוירען פוילען און אפגעגעבען א גרויסען טייל פון צפון-מערב און דרום-מערב רוסלאנד צוזאמען מיט א גאנצער רייה פעסטונגען, וועגען וועלכע די לעהרביכער פון גענעראל-שטאב האבען געזאגט, אז מען קען זיי קיינמאל נישט איינגעמען.

אנשטאט דער בעגייסטערונג פאר'ן קריג, האט זיך איצט, נאך די מפלות פון יאהר 1915, אומגעקערט ביי דער רוסישער געזעלשאפט דער פריהערדיגער האס צו דער רעגירונג.

די מיטגלידער פון די פערשידענע קאמיטעטען, וואס פלעגען בעזוכען דעם פראנט, צו בעזארגען די ארמעע, האבען אין אמת'ן שטילערהייט זיך פערנומען מיט אגיטירען געגען דער רעגירונג און איבעררייַדען די גענעראלען.

זיי האבען גערעדט וועגען דעם, אז די צארין סימפאטיזירט מיט דייטשלאנד. פון אלע בעשולדיגונגען געגען דעם צאר און דער צארין איז די איינע געווען אזא אומבערעכטיגטע. אז נישט ווילענדיג האב איך געמוזט סימפאטיזירען מיט דער צארין. איך האב געוואוסט איהרע פעהלערן. איך האב געהאסט ראספוטינ'ען. אבער איך מוז צוגעבען, אז זי איז געווען מעהר רוסישע פאטריאטקע, ווי אלע איהרע ארויעיגע.

ווען מען פלעגט דאס אויפווייזען די מיטגלידער פון דער „דומע", פלעגען זיי ענטפערן:

„אויב די צארין איז אזא רוסישע פאטריאטקע, טא ווי אזוי קען זי דולדען נעבען זיך די שיכור'ע חיה, ראספוטינ'ען, וועמען מען זעהט אין פעטערבורג אפען אין דער געזעלשאפט פון דייטשע שפיאנען?" די טענה איז געווען א גערעכטע, און מיר האבען זיך געבראכען דעם קאפ, ווי אזוי צו איבערצייגען דעם צאר, אז ער זאל ראספוטינ'ען ארויסשיקען פון דער הויפט שטאט, אבער מיר האבען מיט ניקאלאיען גארנישט געקאנט מאכען. איך האב פערלוירען יעדע האפנונג צו ווירקען אויפ'ן צאר, און איך האב בעשלאסען צו פערגעסען אלצדינג און זיך נאר אפגעבען מיט'ן לופט-פלאט פון וועלכען איך בין איצט געווען הויפט-קאמאנדיר.

(דאס ווייטערע קומט)

פרובט שענדען די כלה און דערווערגט זי

מערדער ווערט געשטעלט פאר א שנעל-געריכט

(§) מיט עטליכע וואכען צוריק האט מען אין דארף בושאוו, ווילונער פאוויאט, געפונען אין קארן א ערמארדעטע די 17-יעהריגע קאזשימיערא מיכאלישין.

דער חשד איז אויסגעפאלען דעם מאר' אין געפאלען אויף איהר נעור. חתן יוזעף וואוואדזקי. מען האט איהם אבער געזוכט און געזוכט והילד איננו.

לעצטענס האט פאליציי ה. רהלגעפיהר אין אפיאוועץ און די ארומיגע וועלדער און רא האט פאליציי געפונען דעם פויגעל.

בעת דער אויספארשונג האט ער דערציילט אט וואס:

ער האט נישט געוואלט דערלאזען, אז די הארבשטע שעהנהייט זאל התונה האבען מיט זיין רייוואל און האט באשלאסען זיין טויט, אהער איהר שלעפער אין דעם צוועל האט ער זי פערשטערט און פעלד און געפערט פון איהר א נ"ז זאג מיט איהם חתונה צו האבען. ווען זי האט אבער דאס נישט געוואלט צוזאגען, האט ער זי געוואלט שענדען. היות זי האט איהם געדראהט, צו מעלדען וועגען דעם פאליציי, האט ער מיט בוידע הענד זי ארומגעכאפט פאר'ן האלז און דערווארגען. דערויף איז ער אנטלאפען אויס מורא פאר דעם יום-המשפט.

דער מערדער ווערט געשטעלט פאר א שטאנד-געריכט.

טעאטער „סקאלא"

שרודמיעסקא 15, טעל. 232-33.

קינסטלערישער אנסאמבל

פון ווילנער און ווארשאווער ארטיסטען

אונטער דער קינסטל. לייטונג פון מארק ארנשטיין

היינט מיטוואך 9 אווענט

לעצטער הומאריסטישער אווענט

א. נ. מאן, ווייב, געליבטער

פראגראם:

1) הינטער קוליסען - סודות – קאמעדיע אין 1 אקט
2) מאמע מאך מיר חתונה – קאמישער דועט מיט געזאנג
3) פאלקס און כאראקטער-לידער – יוסף סטרוגאטש
4) „דער צעבונטעוועטער לץ" – ש. בליאכער
5) סטרונעס – שמואל לאנדוי
6) מנחם מענדיל'ס גליקען – לייב שריפטזעצער
7) צוויי טויבע – קאמעדיע אין 1 אקט
8) „אנטיק ווארשאַ" – קאמישע סצענע – א. בוזגאן
9) מאן, ווייב, געליבטער – פארס אין 1 אקט
10) דועטען, קווארטעטען, אנסאמבלען

ס'בעטייליגט זיך דער גאנצער אנסאמבל

אכטונג! דאנערשטאג ד. 4-טען אויגוסט ווערט צוליב דער גענעראל-פראבע פון „די קייטען" נישט געשפילט.

פרייטאג ד. 5-טען גרויסע פייערליכע פרעמיערע!

צום ערשטען מאל אויף דער יודישער בינע

ה. לייוויק'ס גרויסע ווערק

קייטען

דראמע אין 3 אקטען

רעזשי ה. בוזגאן

I אקט: קאטארגע רעזשים און דאס אנטלויפען פון תפיסה.
II „ הונגער-שטרייק און אויסברוך פון רעוואלוציע.
III „ ברידער-קאמף און די נקמה פון צאר'ס דינער.

פרטים אין די ווייטערדיגע אנאנסען.

מאמעשי! מאמעשי!

א מוהמע האט מיר אויסגעטון די גאלדענע אוירינגלעך

נייע כרנטה פאר לאדזער גנב טעס

(§) לאדזער גנבים האבען אויסגעפונען א נייעם סארט גנבות. זיי גנב'ענען אראפ ביי קליינע מיידעלעך פון די אויערען די אויערינגלעך.

נעכטען האט די פרוי מאריא קאלאנטקא פון פיעגאנאווא 9 געמאלדען אין קאמיסאריאט, אז ביי איהר 5-יעהריגע מיידעלע קאזשא האט א גנב'טע אויס-געטון א פאר גאלדענע אויערינגלעך אין ווערט פון 40 זל.

180 ארבייטער רעדוצירט

(א) פון שייבלער און גראהמאנ'ס פאבריק זענען רעדוצירט געווארען 180 ארבייטער, וואס האבען בעקומען צוגע-זישען צו קאנען גענוסען פון ארבייטס-לאזען-פאנד.

א בריף אין רעדאקציע

ח' רעדאקטאר פון „לאדז. טאגעבלאט"

איך בעט זעהר צו געבען א פלאץ אין ז. צייטונג פאר פאלגענדע שורות:

בעת מיין קורצען וויזיט אין לאדז, היינט האט מען מיר איבערגעגעבען, אז א גרופע, היגע אמאטארען האט בדעה אויפצופיהרען „200.000" פון שלום עליכם. מיט מיין מוזיק, נישט פערשטענדיג זיך מיט מיר. איך ער-קלער, אז אויב מ'וועט אין פעראויף פון די נאהנסטע טעג נישט דורכקומען מיט מיר, וועל איך ארויסטרעטען גע-גען דעם נישט-גערעכטען בענוצען זיך פון מיינע קאמפאזיציעס מיט אלע מיטלען, וואס זענען אין מיין רשות.

מיט דרך ארץ

העניך סאן

פויערים קענען נישט צאהלען...

און וואס זאלען זאגען די שטאטישע קרעמער?

(ב) ווי עס אינפארמירען אונז די ארטיגע ארגאניזאציעס פון די לאדזשווער מען געפינען זיך די פויערים אויף די דערפער, נישט קוקענדיג אויפ'ן גוטען גערעטעניש, אין זעהר א שווערער לאגע, אזוי ווייט, אז אויף א צווזאמענפאהר אין פלאנסק איז בעשלאסען געווארען, אז די פויערים וועלען היי-יאהר נישט קאנען צאהלען קיין שום פערפליכטונגען אדער שטייער-חובות, ווייל די גאנצע הכנסה וועט זיי קוים קלעקען אויף צו בעצאהלען די לוינען די פאראבעטער. פון דער צווייטער זייט רעכענען זיך די פוי-ערים מיט א זייטערדיגער ירידה פון די פרייזען אויף דארפישע פראדוקטען, צו-ליב דער גרויסער פעראָרימונג פון דער בעפעלקערונג.

פערברענט 3 פויערישע ווירטשאפטען

(§) אין דארף דראגושעווא, לאדזער פאוויאט, האט אויסגעבראכען א שרפה אין דער ווירטשאפט פון פויער פראנצי-שעק רזולא. דאס פייער האט פערניכ-טעט דאס וואוין-הויז און די ווירט-שאפטס-בנינים.

— אין דארף גראבינא וואלא זענען אפגעברענט געווארען די שכנות'דיגע ווירטשאפטען פון די ברידער יוזעף און אנטאני שעוויק.

אין ביידע פאלען זענען די שרפות ענטשטאנען צוליב אונפארזיכטיגקייט.

זעלבסטמארד פון א מיידעל

(§) אין דער וואוינונג פון די על-טערן אויף וואלעזשאנס 37 האט זיך פער'סמט מיט זאלץ-זויער די 20 יעה-ריגע קאזימירא קרול. פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

26 וואכען אדער 78 טעג?

קיין „פאפע" איז סיי ווי נישטא

(§) ווי בעקאנט, זענען אין לאדזער מאגיסטראט שוין אפגעהאלטען געווא-רען עטליכע קאנפערענצען מיט די פאר-שטעהער פון די סעזאן-ארבייטער וועגען פערזיכערן זיי אין ארבייטסלאזען-פאנד. דאס מיניסטעריום האט שוין אפילו מיסכים געווען אויסצוצאהלען די ראזיגע ארבייטער די ווינטער-שטיצע, מחמת עס איז דאך אונמעגליך, אז סע-זאן-ארבייטער זאלען בעווייזען א קיניג און דורכארבייטען גאנצע 26 וואכען דורכלאנגד. דערויפער האט דאס מיני-סטעריום געמאלדט פאר זיי אנ'אויסנאהם, בעשטימענדיג פאר זיי א מאקסימום ארבייטס-צייט פון 78 טעג. אבער די סעזאן-ארבייטער מענה'ן, אז אויך אזא צאהל טעג נאט זיך קיינעם פון זיי ניט איין דורכצוארבייטען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט וועט פרעז. זשעמיענצקי ווידער אמאל איני-טערנעמען אנ'אינטערווענץ אין ווארשא.

טעאטער און קונסט

„פרנסה"

ביי די „ווילנער"

די נעכטיגע פרעמיערע „פרנסה" פון נאטעסבעלד'ן ביי די „ווילנער" איז אראפ מיט א גרויסען ערפאלג. בעזונ-דערס האט אויסגענומען דער דריטער אקט מיט א רעווי-פראגראם מיט העניך קאנ'ס מוזיק.

היינט געהט ווייטער „פרנסה" צו פאפולערע פרייזען.

לייוויק'ס קייטען

אין „סקאלא"-טעאטער

די קינסטלערישע טרופע פון „סקא-לא"-טעאטער גרייט צו פאר דעם קומענדיגען פרייטאג דאס גרויסע ווערק פון ה. לייוויק „קייטען". דאס דאזיגע זעהר סענ-סאציאנעלע שטיק, וואס גיט א בילד פון פאליטישע ארעסטירטע אין די קאטאר-גע-טורמעס און נאך ביז היינט נישט אויפגעפיהרט געווארען אויף קיין יודישע ביהנע אין אייראפא.

היינט מיטוואך — לעצטער הומאריס-טישער אווענד א.נ. „מאן, ווייב, געליב-טער".

מארגען דאנערשטאג — ווערט צוליב דער גענעראל-פראבע נישט געשפילט.

גרויסער ערפאלג פון מרים מאראלאווא

אין „פילהארמאניע"

היינט ווערט געשפילט מיט מרים קאראלאווא „אהן א מאמע" פון זאלא-טערעווסקי. צום סוף א גרויסער קאנ-צערט מיט'ן אנטייל פון פר. קאראלאווא קאמבאראוו, טעפנער מיט'ן גאנצען אנ-סאמבל.

מארגען דאנערשטאג ווערט נישט גע-שפילט.

קאנצערט פון רוסישען ליעד

אין פילהארמאניע

דער בערימטער ארטיסט פון די פעטערבורגער און מאסקווער טעאטער קיין לאדז מיט איין איינציגען קאנ-צערט אין פילהארמאניע דאנערשטאג, 9 אווענד.

ראדיא

פראגראם

מיטוואך, ד. 3. אויגוסט

לאדז, (233.8) 11.58 שעה-צייכען, 12.05 טאג-פראגראם, 12.10 פרעסע-אי-בערזיכט, 12.40 וועטער-בעריכט, 12.45 פליטען, 3.40 ערצעהלונג פאר קינדער, 8.52 טר. פון ווילנא, 4.05 פליטען, 4.35 קאמוניקאט פון צענטראל- הידרא-גראפישע-ביורא פאר שיפער און פישער, 4.40 פארטראג, –.5 נאכמיטאג-קאנצערט –.6 פארטראג, 6.20 לייכטע און טאנץ-מוזיק פון ווארשאווער קאפע-הויז ביים האטעל „איירארפעיסקי". 7.15 פערשי-דענס, 7.35 ראדיא-פרעסע-זשורנאל, 7.45 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס קא-מער, פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג און טעאטער-רעפערטואר, –.8 מוזיק פון קלאנג-פילמען, 8.50 ליטעראריש פירטעל שעה, 9.05 געזאנג-רעציטאל, 9.30 קאמערצלע מוזיק פון פליטען, –.10 ביילאגע צום ראדיא-פרעסע-זשור-נאל, 10.5 קאמוניקאט פון דער הויפט מיליטערישער וועטער סטאציע פאר פליה-וועזען, 10.10 אודיציע געוויד-מעט גריכענלאנד - פארטראג און לי-דער, 10.40 ספארט - ידיעות, 10.50 טאנץ-מוזיק.

נייער פאהר-פלאן

אויף די באהנען

צוגען וואס געהן אפ פון לאדזער פאבריקס-באהן קיין קאלושקי

- 5.25 מיט פערבינדונג קיין ווארשע און טאמאשאוו.
- 7.25 מיט א פערבינדונג קיין ווארשא, טאמאשאוו און פראג.
- 8.33 (זונטאג און חגאות פון 22-טען מאי ביז'ן 11. סעפטעמבער).
- 9.35 (זונטאג און חגאות פון 22-טען מאי ביז'ן 11. סעפטעמבער).
- 10.45 מיט פערבינדונג אויף ווארשא.
- 13.05 פערבינדונג ווארשא-טאמאשאוו.
- 14.00 פערבינדונג ווארשא-טאמאשאוו.
- 14.50 קיין סקאזשיסק איבער גאלקובעק, סלאטווין.
- 15.40 פערבינדונג ווארשא-טאמאשאוו
- 16.20 פערבינדונג ווארשא-טאמאשאוו.
- 16.55 פערבינדונג ווארשא-קאטאוויץ.
- 18.00 פערבינדונג ווארשא-קראקא.
- 19.20 דירעקטער צוג קיין ווארשא.
- 19.45 פערבינדונג ראזוואדאוו-לעמבערג
- 20.30 נאר אין ארבייטס-טעג.
- 21.15 פערבינדונג אויף ווארשא.
- 22.30 דירעקטע וואגאנעס קיין קריניץ.

צוגען וואס קומען אן אויף דער פאבריקס-באהן קיין לאדז [illegible]

- 0.48 פערבינדונג אויף [illegible] ווארשא.
- 3.08 פערבינדונג פון [illegible]
- 4.10 נאר אין ארבייטס-טעג.
- 7.00 פערבינדונג פון קראקא [illegible] וואגאנעס פון קריניץ
- 7.30 נאר אין ארבייטס-טעג.
- 7.50 נאר אין ארבייטס-טעג.
- 8.12 לויט דער נויטיגקייט, פערבינדונג פון קראקא.
- 9.46 פערבינדונג פון ווארשא, טאמאשאוו, טשענסטאכאוו.
- 12.45 פערבינדונג פון ווארשא, טאמאשאוו, טשענסטאכאוו, קאטאוויץ
- 16.00 פון ווארשא דירעקט.
- 17.15 פערבינדונג פון ווארשא.
- 20.10 פערבינדונג פון ווארשא, טאמאשאוו, קראקא.
- 21.25 אין ארבייטס-טעג.
- 22.00 אין ארבייטס-טעג.
- 22.35 דירעקט פון סקאזשיסק איבער סלאטווין, גאלגובעק.
- 23.18 פערבינדונג מיט טאמאשאוו, קאטאוויץ, קראקא.
- 8.05 געהען אפ קיין אנדזשעיעוו.
- 8.59 קומען פון אנדזשעיעוו.

צוגען וואס געהען אפ פון קאלישער באהן-הויף

- קיין ווארשא 4.32, 7.28, 12.38, 17.54.
- קיין גלאוונא 10.15.
- קיין לאוויטש 15.35, 20.05.
- קיין קראטאשין 2.10 פערבינדונג מיט פויזען.
- קיין לאסק (נאר זונטאג און חגאות) 8.30, 13.40.
- קיין אסטראוו 9.35 (פערבינדונג מיט בערלין) 15.30, 19.35.
- קיין פויזען 21.07, 15.20, 22.00 (פער-בינדונג מיט בערלין) 1.25 (איבער קוטנא) 9.00, 13.00 21.00.
- קיין טשענסטאכאוו (דורך וו. וועליע, הערבי) 18.00.
- קיין קאלושקי 0.53 (פערבינדונג מיט טשערנא-בזשעק, ראזוואדאוו) 8.05 (פערבינדונג קיין טאמאשאוו). 20.06 (דירעקטע וואגאנעס קיין לעמבערג און סקארזשיסק).
- קיין דאנציג און גדיניע 1.25, 9.00, 13.00, 15.20, 21.20 (דירעקטער קיין גדיניע).
- קיין טשעכאטשינעק 13.00 (דירעקט).
- קיין פלאצק 21.20.

- קיין קוטנא 1.25, 9.00, 13.00, 15.20, 21.20.

צוגען וואס קומען אן אויפ'ן קאלישער באהן-הויף

- פון קוטנא 5.00, 7.55, 12.35, 19.58, 22.58.
- פון גדיניע און דאנציג 5.00, 7.35 (די-רעקט), 19.58.
- פון בידגאשטש 5.00, 7.55, 12.35, 19.58, 22.50.
- פון ווארשא 9.25, 11.53, 21.40, 1.57.
- פון לאוויטש 7.25, 19.05.
- פון גלאוונא 7.25, 11.53, 14.59, 19.05, 21.48, 1.57.
- פון פויזען 4.20, 7.18, 12.24, 19.20, 0.45.
- פון בערלין 7.18, 19.40.
- פון קראקא און קאטאוויץ 4.13, 18.40.
- פון לעמבערג דורך סקארזשיסק די-רעקט 8.52.
- פון טשענסטאכאוו דורך הערבי-וועליע 19.12.

קאנצעסיע אויף די פאספאר-פעלדער ארום באר-שבע

ירושלים. (יטא) א בריטישע גע-זעלשאפט האט בעקומען די קאנצעסיע צו עקספלאאטירען די פאספאר-פעלדער אין דער נאהענט פון באר-שבע-געגענט, וואס האבען זיינערצייט געהערט צום בירגערמייסטער פון עזה. מיט א צייט צוריק האט די א"י-רעגירונג ביי איהם גענומען אפגעקויפט די פאספאר-פעל-דער.

ליבע אין קייטען

גרויסער סענסאציאנעלער ראמאן פון דער נאהנטער פערגאנגענהייט

(45-טע פארטזעצונג)

אבער אויב דו ווילסט נישט אזוי שארף ארויסטרעטען געגען מיר, וועל איך אפשר נישט זיין אזוי שטרענג צו דיר. ווענען א חתונה קען אבער נישט זיין קיין רייד. דו ביזט א יונגער אריסטאקראט, טא פארוואס זאלסטו זיך נישט א ביסעל ווילען. זי איז א שעהנע, זעהר א שעהנע — און ביי די דאזיגע ווערטער האט הער העלמפעלד א קוק געטון מיט ענטציקונג אויף סטעפא'ן, וועלכע האט פשוט נישט פערשטאנען די בעדייטונג פון זיינע ווערטער.

זי האט בלויז פערשטאנען, אז די ווערטער, וואס הער העלמפעלד האט גערעדט, מוז זיין בעלייידיגענדע, ווייל יאן האט געמאכט א מינע, ווי ער וואלט דערפיהלט עקעל.

— איך וויל דיר איצט נישט ענטפערן, פאטער, — האט יאן זיך אפגערופען — איך בעט דיך, דו זאלסט שוי-נען מיינע געפיהלען.

דאן זענען זיי בעגאנגען אהיים.

הער העלמפעלד איז געגאנגען נעבען איהם און סטע-פא א ביסעל דערווייטערט פון זיי.

קוים זענען די דריי מענשען ארויס פון ברעג וואלד, אין וועלכען עס איז פארגעקומען די ערשט-בעשריבענע סצענע, ווי פון צווישען די צווייגען האט זיך שטיל ארויס-געדרוקט א שלאנק געשטאלט פון א מאנספערשוין, וואס האט געהאלטען א ביטש אויפ'ן אקסעל.

מיט א מאדנעם טרויעריגען בליק האט דער דאזיגער שעהנער יונגערמאן נאכגעקוקט די זיך דערווייטערענדיגע מענשען.

— יא, עס קען נישט אנדערש זיין, — האט ער גע-מורמעלט — ווי די וועלט האט זיך איבערגעדרעהט, אדער אלע מענשען זענען משוגעים. דער דאזיגער יונגערמאן האט געמוזט אראפרייסען זיין פאטער די נידערטרעכטיגע מאסקע. ווען איך וואלט דאס אלץ נישט געהערט און נישט געזעהן מיט מיינע אייגענע אויגען, וואלט איך עס קיינמאל נישט געגלויבט. און ווידער וועל איך זיין געצוואונגען דא זיך ארייננצומישען.

איך האב בעמערקט הער העלמפעלד'ס שרעקליכען בליק, וואס ער האט געווארפען אויף זיין זוהן; ער האט נישט צוגעזאגט קיין גוטעס און האט מיך געצוואונגען צו פערטראכטען.

דער דאזיגער מענש קלערט נקמה צו נעמען אין זיין זוהן. דאס איז מעהר ווי זיכער.

אבער איך וועל נישט דערלאזען דערצו. יעדענפאלס וועט עס נישט זיין אונגוציטיג, אויב איך וועל היינטיגע נאכט זיין אויף דער האך לעבען זייער וואוינונג. איך דאנק גאט, וואס ס'האט זיך געמאכט אזוי. אז איך האב מיך פער-בלאנדזשעט נאהנט צו דער עסטרייכיש-פרייסישער גרע-ניץ.

איך בין געווען עדות פון א טראגישער פאמיליען-סצענע, וואס וועט זיך ערשט אנהויבען און וועט אודאי נאך גאנץ לאנג דויערן. א ריזיסט הארץ שלאגט אין דער ברוסט פון דאזיגען יונגערמאן און איך וועל איהם האבען אויפ'ן אויג.

דערנאך איז ער מיט א שטילען טראט געגאנגען הינטער דעם פאטער און זוהן.

דער שטומער עדות פון דעם גאנצען געשעהעניש איז געווען אלבערט שטאהל.

קאפיטעל 19.

נישט בלויז אלבערט שטאהל האט ערווארט ווייטער-דיגע רעזולטאטען אין הויז פון דער פאמיליע העלמפעלד. נישט בלויז ער אליין איז געשטאנען אין שאטען פון די ביימער, עס איז געווען נאך איין פערזאן, וועלכע האט, טראכטענדיג פון דעם גורל, וואס האט בעקומט טרעפען יא-נ'ען, אויסגעציטערט. דאס איז געווען סטעפא.

אין איהר ציטערגיש ווענען איהר געליבטען, האט זי נישט אראפגענומען קיין אויג פון איהם און איז געגאנגען דערווייטערט.

זי האט אינסטינקטיוו געפיהלט, אז עס מוז עפיס געשעהן און צוליב דעם איז זי געגאנגען צום הויז פון די העלמפעלד'ס.

און ווען זי האט געוואלט אריינגעהן אינעווייניג האט הער אטע זי אפגעשטופט מיט א גראבע קול.

— געה אוועק פון דאנען — האט ער געשריגען — מיט דיר וועל איך מארגען זיך ערלעדיגען! – און ער האט פערקלאפט די איינגאנגס-טיר.

נישט קענענדיג זיך געפינען לעבען איהר געליבטען, האט זי כאטש געוואלט וויסען אדער הערען, וואס מיט איהם וועט געשעהן.

אז עס וועט געשעהן עפיס שרעקליכעס, אז העלמ-פעלד וועט עפיס טון זיין זוהן, כדי זיך אליין צו ראטעווען, איז נישט געווען דער מינדסטער ספק.

זי האט געקענט די קליינע פורטקע אין גארטען, דורך וועלכער מ'האט לייכט געקענט אריינקומען אין דער וואוינונג. זי איז שנעל געלאפען צו דער פורטקע און האט זי, צום גליק, געפונען אפען.

זי האט זיך געגליטשט איבער די טרעפען. דא האט זי זיך געפיהלט זיכער, ווייל העלמפעלד האט זי גאנץ געזען געהאט. זי האט זיך מיט איהר אפט בעדינט און סטעפא איז דעריבער בעקאנט געווען מיט אלע צימערן.

זי האט געוואוסט, וואו עס געפינט זיך העלמפעלד'ס קאבינעט און זי איז געווען איבערצייגט, אז הער העלמ-פעלד האט זיין זוהן געמוזט ארויסרופען צו זיך.

נעבען קאבינעט האט זיך געפינען א בילארד-צימער. הער העלמפעלד איז געווען א גרויסער ליבהאבער פון בי-לארד. פון דאזיגען צימער האט מען דורך די פאר-האנגען לייכט געקענט הערען, וואס עס טוט זיך אין אנ-דערן צימער.

אהין איז איצט סטעפא אריינגעגאנגען.

אויף דער שוועל פון צימער האט זי דערזעהן יאנ'ען. ער איז געווען אונגעוועהנליך בלאס און הער העלמפעלד איז געזעסען ביים שרייב-טיש.

מ'האט בעקענט בעמערקען, אז ער האט נאר וואס געענדיגט שרייבען א בריף, וועלכען ער האט פערקלעבט מיט ליים.

(פארטזעצונג קומט)

די קאץ אַרויס פון זאַק

דער לעמבערגער „מאָרגען“ פון זונטאג ווייזט אָן אויף פאָלגענדער כאַראַקטעריסטישער ערשיינונג:

די סאַנאַטאָרישע אָנהענגער פון עטאַטיזם האָבען ביז איצט פערטיידיגט דעם עטאַטיזם אַלס מלוכה נויטווענדיגקייט. געמענדיג זיך אַ ביישפיל פון די סאָוויעטען, האָבען זיי זיך גענומען איבערפלאַנצען מעטאָדען פון נאַציאָנאַליזאַציע אויפ'ן פוילישען באָדען, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די ווירטשאַפט אין פוילען שטיצט זיך אויף די יסודות פון דער מערב אייראָפּעאישער עקאָנאָמיק און נישט לויט'ן סאָוויעטישען מוסטער.

מען האָט אָבער געקאָנט פערשטעהן, אַז לטובת דער מלוכה האַלטען געוויסע פוילישע עקאָנאָמיסטען און רעגירונגס קרייזען דעם עטאַטיזם פאַר אַ לעזונג פון איצטיגען קריזיס. עס איז נאָר איבערגעבליבען צו פּאָלעמיזירען מיט די אָנהענגער פון עטאַטיזם און צו איבערצייגען זיי אין זייער טעות.

איצט איז אַרויסגעקראָכען די קאַץ פון זאַק. מיט'ן עטאַטיזם מיינט מען נישט די טובה פון דער מלוכה און פון דער בעפעלקערונג. נאָר גאַנץ איינפאַך – פּאַסטענס. אַזוי שרייבט גאַנץ אָפען אַ סאַנאַטאָרישער פּובליציסט פון „סלאָוואָ פּאָלסקע“. דערמיט ווילען די סאַנאַטאָרען אָפּציהען די יוגענד פון ענדעקישען לאַגער און זי אַריינבעקומען צו זיך.

„די יוגענד, וועלכע ענדיגט די הויך שולען, הויבט אָן וואָס אַמאָל מעהר און מעהר אַריענטירען זיך, אַז „דער זיג פון ווירטשאַפטליכען געדאַנק“ פון די גראַבסקי'ס וואָלט זי פערורטיילט אויף איביגער אַרבייטסלאָזיגקייט, געבענדיג בלויז אַ קליינעם טייל צו פערדינען אין דינסט פון פרעמדען קאַפּיטאַל, וועלכער עקספּלואַטירט איהר פאָטערלאַנד, דערפאַר אָבער וועט פאַר איהר שאַפען אַ גרויס אַרבייטס-פעלד די עטאַטיזירונג פון דער נאַציאָנאַלער ווירטשאַפט, אַז זי זאָל איהר ציוויל הארץ פערוואַנדלען אין אַ מיליטערישען“.

אַלזאָ, איצט דינגט די פוילישע יוגענד דעם פרעמדען קאַפּיטאַל. וועלכען? צי דעם פון האַרימאַן, אָדער אַנדערע אויסלענדישע מיליאָנערען, צי דעם פּריוואַט-ען קאַפּיטאַל פון פוילישען בירגערטום?

מיר פערשטעהען זעהר גוט, אַז ביי דער עטאַטיזירונג פון ווירטשאַפטליכען לעבען אין פוילען, וואָלטען געוועזען פּאָסטענס. וואָלט דאָך יעדע פאַבריק, יעדער וואַרשטאַט, יעדעס געשעפט זיך גענויטיגט אין קאָמיסאַרען. אָבער. אַז פון דער עטאַטיזירונג וואָלטען הינדערטער טויזענטער בירגער אין פוילען פערלוירען זייער ברויט – דאָס אַרט נישט דעם פוילישען פּובליציסט. מען דאַרף שאַפען בלויז פּאָסטענס פאַר דער יוגענד, די איבריגע בעפעלקערונג מעג אונטערגעהן...

ווי אַזוי עס זעהען אויס די גדילות פּאַריז, פראַנקרייך. קיין איין אויפהעצערישע שטימע איז ריין יענע טעליכע טעג נישט געהערט געוואָרען אין דער עפענטליכקייט, און דער גייסט פון קולטור האָט גובר געווען די נאַטור.

נאָר אין אַזעלכע טעג לערנען מיר זיך צו פערשטעהען און אָפּשאַצען פראַנקרייך און איהרע וואָרט-פיהרער. אפילו דער שאַרפסטער פראַנצויזישער

אין די מלוכה'שע אונטערנעהמונגען, וועלכע האָבען געשאַפען פּאָסטענס מיט פעטע פענסיעס, זאָגען עדות אַמבעסטען די דעפיציטען. אָבער דער עיקר איז דאָך נישט די ווירטשאַפט. נאָר די פּאָסטענס. אָט דאָס איז די נייע ווירטשאַפטליכע תורה פון דער סאַנאַטאָרישער צייטונג.

די קאַץ איז ענדליך אַרויס פון זאַק...

—:§:—

נאָך גאָרגולאָוו'ס פּראָצעס

(ענדע פון זייט 3)

אַנטיסעמיטיזם קען נישט פערגליכען ווערען צום אַנטיסעמיטיזם אין אַנדערע לענדער. מענשען, וועלכע זענען גוט בעקאַנט מיט די געזעלשאַפטליכע בעדינגונגען אין אַנדערע לענדער, און מיט די סאָציאַל-פּאָליטישע קאָנדיציעס אין יענע ערטער, האָט דאָן אויסגעדריקט בעוואונדערונג פאַר דער שטילער און טאַקטישער האַלטונג פון דעם פראַנצויזישען פאָלק אין יענע שווערע מאָמענטען.

גראָד איז עס געווען אַ מאָמענט, ווען דער המון האָט געדורשט נאָך אַ קרבן. אַן אַנדער המון וואָלט זיך מחיה געווען מיט עטליכע צובראָכענע פענסטער, מיט אַ פּאָר צוראַבירטע קלייטען. איז אָבער דער פראַנצויזישער המון זעהר אַ קולטורעלער המון און ער האָט אונטערדריקט אין זיך יעדען אינסטינקט פון נקמה-דורשט.

די נערוואָזיטעט פון די ערשטע טעג איז אָפּגעפאַלען. די מאַסע האָט זיך בערוהיגט. דער כעס האָט איבערגעברענט. די זעלבסטבעהערשונג פון דעם פראַנצויזישען פאָלק האָט זיך מאַניפעסטירט אין קלוגער, אויסגערעכענטער און פּאָליטיש-רייפער ניכטערקייט.

•

די זעלבע רוה האָט אויך געהערשט אין פראַנקרייך בעת'ן פּראָצעס. עס קען זיין, אַז אין אויסלאַנד איז מען געווען אומרוהיגער און אימפּולסיווער ווי אין פראַנקרייך. דאָ האָט מען רוהיג און געלאַסען נאָכגעפאָלגט דעם גאַנג פון פּראָצעס.

די פראַנצויזישע ברייטע מאַסען זענען געווען זיכער, אַז דער מערדער וועט בעקומען זיין שטראָף. דאָס פראַנצויזישע פאָלק פערשטעהט מיט'ן האַרץ און מיט'ן קאָפּ, אַז דער גאַנצער רוסישער ישוב קען נישט זיין פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן שקלהאַפטען און אומנוצליכען פערברעכען פון אַ יחיד.

דער גאָרגולאָוו-פּראָצעס איז דערווייל בער געוועזען, שיינט מיר, אַ שטילער פּראָצעס. אָהן איבערטריבענער פּאָליטישער ליידענשאַפט.

דאָס פראַנצויזישע פאָלק האָט ביי פיל אומשטענדען געפונען אין זיך גלייכגעוויכט, מאָס, טאַקט. גלייכגעוויכט איז אינערליכע האַרמאָניע, אינערליכער שלום. אויך דעם 6-טען מאַי האָט די גלייכגעוויכט גובר געווען דעם פראַנצויזישען פאָלק.

דער שליסעל צום ערפאלג

איז אַן אַנאָנס אין „לאדזער טאַגעבלאַט“.

בליהענץ גרעסער ווי אַמענש

גרעסער ווי אַ מענש [illegible] אין מענש פוילען.

טרויער-פייערונג לכבוד די אומגעקומענע אויף דער „ניאָבע“

דער מאַטראָזען-גאַרניזאָן אין סווינעמינדע האָט איינגעאָרדענט אַ גרויסאַרטיגע טרויער-פייערונג לכבוד די אומגעקומענע מאַטראָזען פון דער שיף „ניאָבע“

פון מיטוואָך ד. 3 אויגוסט און ווייטערע טעג

פּאַריזער גייסטער

אין דער הויפּט-ראָל JOHN GILBERT עס בעטייליגען זיך: Lila Hyams און Lewis Stone

איינאיינציג קלאַנג-קינאָ אין גאַרטען

שענקעוויטשאַ 40, טעל. 141-22

Ważne dla płatników podatków

ריכטיג געפיהרטע ביכער גיבען שטייער-הנחות. ביכער שיצען פון צו גרויסע שטייער-אויפשטעלונגען. ווער עס וויל ביי זיך איינפיהרען אַ ראַציאָנעלע און גוטע בוך-פיהרונג, וואָס ענטשפּרעכט די פאָדערונגען פון געזעץ זאָל זיך ווענדען צום ביוראָ „פּאַליוס“ אין די אָפּטיילונג פאַר בוכהאַלטעריע-עצות

לאָדז, פּיעטריקאָווער 82 טעלעפאָן 184-39.

דרוקזאַכען

ווערען שנעל און פּראָמפּט אין דער פיינסטער אויספיהרונג אויסגעפערטיגט

קלעפּסידרעס

צו זעהר ביליגע פּרייזען ווערען אין פערלויף פון 1 שעה געדרוקט און אויסגעקלעפּט אין דער גאַנצער שטאָט.

בוכדרוקעריי
ע. און מ. האַמבורסקי
פּיעטריקאָווער 16, טעל. 100-47
פאַכטער: מ. ב. וויי

Dr. HALTRECHT

ספּעציאַליסט

פאַר הויט און געשלעכטס-קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

נעמט אָן פון 12.30 ביז 1.30 בייטאָג און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

פאַר אַרבייטסלאָזע לעטשניצע פּרייזען.

גענען שוייס פון פּיס!

גענען אָרציסקעס! נוצט נור דעם שוין זייט 25 יאָר בעוואוסטען פּראָשעק און פּלאַסטער „ראַדיקאַל“ פּרייז 30 גר. אַ שאַכטעל מיט אַ זופּל 50 גר. היט אייך פאַר פאַלשע נאָכמאַכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען, נאָר שאַדען די פּיס און אייער געזונד, אויך פּלין „ראַדיקאַל“ געגען וואַנצען, גאַראַנטירט אויף אַ גאַנצען זומער. פּרייז פון אַ פלעשעל 70 גר. אַלס צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער וועלנאַרוש, אַלט-שטאַדט 1, אויך ביים צייטונגס-פערקויפער פּנחס וועלנאַרזש, פּיעטריקאָווער 34 (רוג צעגעלניאַנאַ).

2997

קאָלערטע און ווייסע דאַמען-וועש

ROBOTA RĘCZNA—האַנד-אַרבייט

נעמט אָן צו שטיקען און נייען מיט אייגענע ווי אויך אָנפּערטרויטע וואַרע ווי Petite-reine Crêpe-de-Chine א.ז.וו. אַלעס לויט פּאַריזער און ווינער זשורנאַל. זאַוואַדזקאַ 27 בלייוויים.

ספּעציאַליסטין פיושאַמעס-PYJAME

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואָס קען גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.

זאַוואַדזקאַ 19 1 ש. פר

Lekarz-Dentysta S. WATNICKA

נאַרוטאָוויטשאַ 49, טעל. 125-48

נעמט אָן פון 1–10 פאַרמ. און פון 7–8½ נאָכמ.

וויכטיג פאַר שוויים-פּיס און הינער-אויגען-ליידענדע!

דאָס שוויצען און ברענען פון די פּיס און אַנדערע קערפּער-טיילען ווערען בעזייטיגט אויף שטענדיג אונטער גאַראַנטיע. הינער-אויגען, בראָדאַווקעס און איינגעוואַקסענע נעגעל ווערען בעזייטיגט אָהנע שניידען אָדער מאַשטשען פולשטענדיג שמערצלאָז. בעזייטיגען פון שיפּען (לז. יעז) און אויסגעהען פון די האָהר אונטער גאַראַנטיע. אַ זיכער מיטעל געגען בעט-נעצער משתן זיין אין שלאָף) פּרימאַ רעפערענצען.

J. WEINBERG, masażysta
Pomorska 20, fr. I p. tel. 201-99.

נעמט אָן פון 9 ביז 1 און פון 3 ביז 7.

פאַרזיכטיג!

ג' דאַמען און מענער!

דער קריזיס דריקט פון אַלע זייטען אַזוי, אַז יעדער גראָשען שפּילט אַ גרויסע ראָלע. און צו שאַנד קאָן מען דאָך נישט געהן, דעריבער רעקאָמענדיר איך אייך, מיינע ג' דאַמען און מענער, אַ צו דעם צוועק האָב איך צוגעגרייט אַ גרויסען אויסוואַהל פון די נייעסטע פאַסאָנען און מאָדערנסטע קאָלירען

דאַמען און מענער היטען

צו זעהר ביליגע פּרייזען.

גלייכצייטיג ווערט אויך אָנגענומען צו איבערפאַסאָנירען דאַמען- און מענער-היטען פון גאָר אַלט אויף גענצליך ניי און אַלעס צו ביליגע פּרייזען.

געדענקט די אַדרעסען:

פּערדער, זגערזשער 7

לומאַמירערסקאַ 2, זגערזשער 20

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואַהל

שפּאַציר-וואָגענס אייזען • ניקעל בעטען

מאַטראַצען ספּרענגזינקווע „Patent“ חיזימאַטשקעס אַמעריקאַנער

צו בעקומען אין פאַבריקס-לאַגער

אין הויף „DOBROPOL“ Łódź, Piotrkowska 73

די קאַנצעלאַריע פון אינזש. א. רוסאַק

געשוואוירענער איבערזעצער אין לאָדזער קרייז-געריכט

פיהרט אויס איבערזעצונגען (פראַנצויזיש, דייטש, רוסיש, ענגליש, איטאַליעניש און יודיש)

אָפּטיילונג האַנדעלס-קאָרעספּאָנדענץ ‖ אָפּטיילונג בוכפיהרונג

בעמ.: די קאַנצעלאַריע פון אינזש. א. רוסאַק געפינט זיך נאַרוטאָוויטש-גאַס 47 טעלעפ. 245-08, קווער אָפיצינע און איז טעטיג פון 9 פריה ביז 7 אָוונט.

לאַנג-יעהריגער געריכטס-סעקרעטאַר

שרייבט און ערלעדיגט אַלערליי ביטעס, אַנקלאַגעס און קלאָגעס, עם ספּעציאַליסט אין מיליטער-ענינים ווי אויך אין שרייבען ביטעס פאַר איינציגע שפּיזערס (אָפּיעקאַנסטווע). שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע-קאָרטען אויפ'ן יאָהר 1932

ב. מאָז, פּעטריקאָווער 10

אַנאַנסען-פּרייז: פאַר אַ חודש אין פוילען 5 זלאָטיס, אין פראַנקרייך 20 פראַנק, אין אַנדערע לענדער 1.25 [illegible]. אַנאָנסען-פּרייז: פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% טייערער. אויסער דער שטאָט מיט 50% טייערער. פון די פּרייזען ווערט נישט אָפּגעגעבען קיין ראַבאַט. פאַר אַ מיליטער-שורה פאַר'ן טעקסט 16 גר. פּרייסטע 24 גר., אין טעקסט 50 גר. פּרייסטע 60 גר., נאָכ'ן טעקסט 12 גר. פּרייסטע 18 גר.

Drukarnia: E. i M. Hamburskich, Łódź, Piotrkowska 16. Dzierżawca: M. B. Weiss

Odpowiedzialny Red.-wydawca [illegible]